O'ZBEKIST
RESP
MILLIY
INV.№

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2002 йил 12 июль жума

Сотувда эркин нархда

№ 144 (2972)

Ички маданият – ноёб бойлик

Яқинда таниш актёрлардан бири билан суҳбатлашиб ўтириб, гап томошабинларга келиб тақалди.

— Баъзан спектакллар пайтида саҳнани ташлаб кетиб қолгинг келади, — деди у куюниб. — Бирдан залнинг у ер-бу еридан ёш болаларнинг йиғлаган овози эшитилади, ё бўлмаса, ўринсиз қарсак чалинади, баъзи сабрсиз томошабинлар овозларининг борича орага гап-сўз қўшиб туришади. Ахир, бундай шароитда илҳом келиши у ёқда турсин, миянгда бори ҳам ёдингдан кўтарилиб кетади-ку?..

Унинг бу гап-сўзлари мени ҳам ўйлантириб қўйди. Назаримда, ҳар бир одамда умумий маданият, айниқса, ички маданият шаклланган бўлиши керак.

Маърифат соати

Катта ёшдаги айрим кишиларнинг маданий савияси етарли даражада бўлмагач, ёшлардан, хусусан, мактаб ўқувчиларидан нимани кутиш мумкин? Бундай деяётганимнинг сабаби — театрдаги тартибсизликлар кўп ҳолларда мактаб ўқувчилари томонидан содир этилади. Очиғи, театр маъмурияти ўқувчилар келса, юрагини ҳовучлаб туради. Чунки улар, юқорида айтилганидек, спектакль вақтида халақит қилганлари етмагандай, ўзларидан кейин ҳар хил чиқинди, ҳатто синиқ стуллар қолдириб кетишади. Бу гаплар бир қарашда майда гапдай туюлиши мумкин. Лекин ҳар қандай катта иш майдадан бошланишини унутмайлик.

Бугун Президентимиз ҳам, ҳукуматимиз ҳам баркамол авлод тарбияси йўлида катта ишларни амалга оширмоқда. Келажак авлод биздан ҳам ақлли, биздан ҳам бахтли бўлиши учун кенг имкониятлар яратилган. Ҳар томонлама комил инсоннинг энг асосий фазилатларидан бири эса маънавий-маърифий жиҳатдан мукаммал бўлишдир. Айнан мана шу мукаммаллик жамоат жойларида — турли томошалар, кўргазма залларида, музейларда, кутубхоналарда ўзини тута билиш каби оддий кўникмалардан бошланади. Шунинг учун ҳам, Кадрлар тайёрлаш миллий дастурига кўра, мактаб ва ўқув юртлари режаларига маънавият билан боғлиқ бир қанча дарслар, қўшимча машғулотлар киритилган.

Бироқ жамиятнинг асоси оила бўлгани учун ҳам, асосий оғирлик, аввало, оила — ота-она зиммасига тушади. Халқимизда «Қуш уясида кўрганини қилади», «Онасини кўриб, қизини ол» қабилидаги ҳикматлар бежиз пайдо бўлмаган. Агар боланинг маънавий қиёфаси оилада тўғри шаклланмас экан, унга унча-мунча мактабнинг таъсир этиши мушкул.

Хўш, ҳозир оилада фарзандларимизнинг маънавий қиёфаси ҳақида ўйлаяпмизми? Очиғини айтиш керак, аҳвол мақтанарли эмас. Ота-оналарнинг аксарият қисми ўзларининг асосий вазифаси деб фарзандини яхши кийинтириш, яхши еб-ичиришни тушунишади. Тўғри, бу ҳам ота-онанинг бирламчи вазифаларидан ҳисобланади. Аммо уларнинг қўлидан етаклаб театр остонасига, музейга, турли маърифий муассасаларга олиб бориш ҳам бурчимиз эмасми? Болани фақат моддий жиҳатдан таъминлаб, маънавиятни иккинчи даражали иш деб, орқага суриб қўйиш йиллар ўтиб бола тарбиясига таъсирини кўрсатиши аллақачонлар исботланган ҳақиқат-ку!

Ҳали боғча ёшидаёқ болаларни маданий ҳордиқ чиқариш масканларига олиб бориш, уларга бу масканлар, унда ўтадиган тадбирларнинг аҳамиятини тушунтириш катталарнинг бурчи эмасми? Агар бола ёшлигидан ўзбек миллий санъати ва унинг тараққиёти ҳақида маълум даражада маълумот ва тушунчага эга бўлиб ўсса, вояга етганидан сўнг нима заруру нима нозарур эканини ўзи фарқлай оладиган бўлади.

Ҳозир мактабларга бориб ёки кўча-кўйда истаган ўқувчини тўхтатиб сўрангчи, Наби Ғаниев, Уста Олим Комилов, Тўхтасин Жалилов кимлигини билармикин? Уларнинг аксарияти тахминий жавоблар билан чекланади. Рассомлик санъати тўғрисида-ку гапирмаса ҳам бўлади. Баъзи болаларда сурат томоша қилиш, уни шарҳлай олиш кўникмаси у ёқда турсин, жаҳон таниган ўзбек рассомлари ҳақида тушунча ҳам йўқ. Албатта, биз барча ёшларда тасвирий санъат, умуман, санъат борасида чуқур билим бўлиши керак, демоқчи эмасмиз. Лекин санъат бўйича умумий тушунчага эга бўлиш ҳеч қайси соҳа вакилига зиён қилмаслигини, аксинча, маданий-маънавий савиясининг ўсишига, эстетик дидининг шаклланишига ёрдам беришини ҳам унутмаслигимиз керак.

Бу борада ота-онага боғча тарбиячилари ва педагоглар яқиндан ёрдам берсалар, мақсадга мувофиқ бўларди. Ҳозир кўплаб боғчалар, мактабларда бу каби масалаларга жиддий эътибор бериляпти. Шу ўринда педагог ва тарбиячиларнинг савияси ҳам шунга муносиб бўлиши лозимлигини таъкидлаб ўтишни истардик. Хусусан, Кадрлар тайёрлаш миллий дастурида бу масалага жиддий эътибор берилган. Дастурда кўзда тутилганидек, ҳар бир педагог, тарбиячи бугунги кунда, аввало, ўзининг маданий-маънавий савиясини ошириш устида иш олиб бориши керак. Ана шундагина санъатни маданиятни тушунишга қодир маданиятли, маърифатли ёшлар сафи ҳам кенгаяверади.

Гулчеҳра УМАРОВА.

Ғалла мустақиллигини мустаҳкамлаш йўлида

Мамлакатимиз ғаллакорлари истиқлолимизнинг 11 йиллигига муносиб туҳфа ҳозирлади. Улар 2 миллион 800 минг тонналик улкан хирмон уйиб, дон тайёрлаш шартнома режасини муваффақиятли бажарди.

Шу муносабат билан Ўзбекистон Республикаси қишлоқ ва сув хўжалиги вазирининг биринчи ўринбосари Сайдулла БЕГАЛИЕВ бу улкан ютуқ омиллари ҳақида ЎзА мухбирига қуйидагиларни сўзлаб берди:

— Президентимиз Ислом Каримов истиқлолимизнинг дастлабки йиллариданоқ мамлакатимизнинг ғалла мустақиллигига эришишини ғоят муҳим вазифа қилиб қўйганди. Бунинг ўзига хос сабаблари бор эди, албатта. Жумладан, ўша вақтда республика бўйича бошоқли дон экинлари учун атиги 221 минг гектар суғориладиган майдон ажратилган бўлиб, ғалла кўпинча лалми ерларда етиштириларди. Ҳолбуки, лалми ерлардан ҳамиша ҳам режалаштирилган ҳосилни олиб бўлмасди. Табиийки, бундай шароит юртнинг ғаллага бўлган эҳтиёжини таъминлаш имконини бермасди.

Шу боис ҳукуматимиз томонидан суғориладиган ерлар ҳисобига бошоқли дон экинлари майдонларини кенгайтириш, ҳар қайси минтақанинг тупроқ ва иқлим шароитидан келиб чиққан ҳолда навларни танлаб жойлаштириш, селекция ва уруғчилик ишларини илмий асосда ташкил этиш асосий вазифалардан этиб белгиланди. Бунда ялпи ғалла етиштиришнинг асосий омили — суғориладиган ерлардан олинадиган ҳосилдорликни янада ошириш технологиясини яратиш долзарб масалага айланди.

Олимларимизнинг илмий изланишларида илғор хўжаликлар ва деҳқонларнинг ютуқ ва амалий тажрибалари асосида суғориладиган майдонлардан юқори ҳосил олиш учун талай имкониятлар мавжуд экани ҳар томонлама таҳлил қилинди.

Бу борада Вазирлар Маҳкамасининг "Андижон вилоятида бошоқли дон экинлари уруғчилигини ташкил этиш масалалари тўғрисида"ги қарори катта бурилиш ясади. Унга кўра, мазкур вилоят ғаллакорлари зиммасига республика хўжаликларини сифатли уруғлик билан таъминлаш вазифаси юкланди. Қисқа муддатда Андижон вилоятининг дон маҳсулотлари корхоналари Германиянинг "Петкус" фирмасида ишлаб чиқарилган замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланиб, бу ердаги цехларда уруғни тозалаб, саралаб, дорилаб, қадоқлаб кондицияга етказиб берадиган машиналар ишга туширилди.

1997-2002 йилларда Андижон вилояти ғаллакорлари томонидан хўжаликларга ҳар йили 225 минг тоннагача юқори репродукцияли элита уруғлари етказиб берилди. Селекция ва уруғчилик ишларини тўғри йўлга қўйиш мақсадида Россиянинг Краснодар қишлоқ хўжалик илмий-тадқиқот институти билан кенг алоқа ўрнатилди.

Ғаллачиликнинг илмий базасини янада мустаҳкамлаш мақсадида ҳукуматимизнинг 1997 йил 25 августдаги қарорига мувофиқ, Андижон суғориладиган ерларда ғалла ва дуккакли ўсимликлар илмий-тадқиқот институти ташкил этилди. Мазкур институт ва унинг жойлардаги филиаллари ҳамда бошқа дахлдор илмий муассасалар ўтган давр мобайнида буғдойнинг 14, арпанинг 8 маҳаллий янги навини яратиб, Қишлоқ хўжалик экинлари давлат реестрига киритди. Ҳозирги кунда буғдойнинг яна 22 та маҳаллий нави синовдан ўтказилмоқда.

Шунингдек, жаҳон селекцияси ютуқларидан кенг фойдаланиш мақсадида хорижий илмий муассасалардан буғдойнинг 50 дан ортиқ янги нави олиб келиниб, улардан маҳаллий шароитга мослашган, серҳосил, юқори сифатли, касаллик ва зараркунандаларга чидамли 23 таси танлаб олинди ва ишлаб чиқаришга жорий этилди.

Бу навлар бугунги кунда ўзининг серҳосиллиги билан алоҳида ажралиб турибди. Масалан, "Крошка", "Половчанка", "Купава" ва "Княжна" каби интенсив навлар амалда ҳар гектар ердан ўртача 70-80 центнергача ҳосил бермоқда.

Айни вақтда суғориладиган майдон шароитида бошоқли дон экинлари етиштиришнинг ҳар бир минтақага хос интенсив технологияси яратилди. Навларнинг биологик хусусиятларидан келиб чиққан ҳолда уларни ҳар бир минтақа табиий-иқлим шароитига мос равишда танлаш ва жойлаштириш ҳисобига гектаридан 60-70 центнердан ҳосил етиштириш бўйича аниқ агротехник тавсиялар ҳам ишлаб чиқилди.

Вазирлик тизимида ўтган йилги ҳосил учун ғалла етиштириш бўйича пудратчилар билан тузилган 117 минг 306 шартномадан 47 минг 513 таси бажарилиб, натижада уларга шартномадан ортиқча етиштирилган доннинг 188,3 минг тоннаси натура ҳолида берилганди. Жорий йилда бу миқдорнинг 2-2,5 баравар ортиши кутилмоқда. Ғалла етиштириш бўйича 101 минг 271 та пудратчи билан шартнома тузилиб, уларга ўртача 8,5 гектардан ер бириктиб қўйилган.

Республикамиз бўйича бундан 5 йил аввал — фермерлик ҳаракати бошланган дастлабки йилларда ташкил этилган 1468 фермер хўжалиги томонидан 35 минг тоннага яқин ғалла етиштирилган бўлса, 2001 йилда фермерлар сафи 24 минг 674 нафарга етди. Улар томонидан 501,5 минг тонна бошоқли дон етиштирилди. Бу йилги мавсумда фермер хўжаликлари етиштираётган дон салмоғи янада юқори бўлмоқда.

Ғалла ҳосилини йиғиштириб олиш учун 1995-2002 йилларда мамлакатимизга хорижда ишлаб чиқарилган 1836 та юқори унумли ғалла комбайни олиб келинди. Япония ҳукумати томонидан ажратилган грант ҳисобига 1996-2001 йилларда тендер асосида "Клаас" компаниясидан 127 та, "Нью-Ҳолланд" компаниясидан 21 та ва "Янмар" фирмасидан сотиб олинган 40 та комбайн шулар жумласидандир. Ҳозир бу техника АҚШнинг "Кейс" компаниясига тегишли агрегатлар билан бир қаторда "Ўзагромашсервис" уюшмасининг 184 та машина трактор парки ва 18 та хўжалигида самарали ишлаяпти.

Бундай машиналарнинг кўпайиши билан ғалла ўрим-йиғимини қисқа муддатда ўтказиш имконияти яратилди. Уларнинг иш унуми бир соатда 1,7-1,8 гектарни, кунига эса 20-25 гектарни ташкил этаётгани боис ғалла ҳосилини йиғиштириб олиш ҳар йили 5-10 кунга қисқармоқда. 1996 йилларда ўрим мавсуми зўрға 45-70 кунда тугалланган бўлса, бу муддат жорий йилда кўпгина вилоятларда 25 иш кунидан ортмади.

Ҳосилдорлик айрим туман ва хўжаликларда ўртача 75-80 центнерни ташкил этган бўлса, кўпгина оилавий пудратчилар бу кўрсаткични 95-100 центнергача етказди.

Истиқлол йилларида суғориладиган бошоқли дон экинлари майдони 4,8 баравар ортди, ҳосилдорлик гектар бошига 22,2 центнердан 42,6 центнерга етди.

Хулоса қилиб айтганда, қўлга киритилган бу муваффақият замирида, аввало, ерга меҳр қўйиб, унга ҳақиқий эгалик қилаётган деҳқонларимизнинг фидокорона меҳнати, аграр ислоҳотларни чуқурлаштириш, қишлоқ хўжалигида замонавий технологияларни жорий этиш, тупроқ шароитига мос ғалла навларини танлаб экиш борасидаги бой тажрибаси, бир сўз билан айтганда, мамлакатимизнинг дон мустақиллигини янада мустаҳкамлаш йўлидаги интилишлари мужассамдир.

Ўктам ДЎСТЁР,
ЎзА мухбири.

Қўриқ замин саховати

СИРДАРЁ ВИЛОЯТИ *ғаллакорлари дон тайёрлаш бўйича давлат шартнома режасини бажарди. Қабул пунктларига 186,5 минг тоннадан ортиқ дон жўнатилди.*

Эришилган муваффақиятга Сирдарё, Боёвут, Сайхунобод, Шароф Рашидов туманлари ғаллакорлари катта ҳисса қўшди. Улар топшириқнинг 110 фоиз ва ундан ошириб бажарилишини таъминлашди.

Боёвут туманидаги "Ҳотам ота", "Чўлпон", "Абдулла бобо" фермер хўжаликлари ва Н.Нуриллаев бошлиқ пудрат жамоаси, Сайхунобод туманидаги Х.Сафиев, Сирдарё туманидаги С.Холиқов каби пудратчилар ҳар гектар майдондан 60-65 центнердан ҳосил олишди ва қишлоқда иқтисодий ислоҳотларнинг самарадорлигини тасдиқлашди.

Ғалла йиғим-теримида 147 та "Кейс" ва 20 та "Клаас" комбайнлари ишлатилди. Сайхунобод туманидан А.Мирзаев, Боёвут туманидан П.Шарипов, Сирдарё туманидан Б.Рўзиқулов мавсумнинг энг яхши комбайнчи-операторлари, деб топилди. Уларнинг ҳар бири 750-850 гектар майдондаги ғаллани ўриб олди.

Мирзачўлда бошоқли экинлар ўрим-йиғими давом этмоқда.

Т. АҲМАДАЛИЕВ,
ЎзА мухбири.

ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИ*нинг Мирзачўл тумани деҳқонлари давлатга 34 минг тоннадан зиёд ғалла сотиб, шартнома режасини ошиғи билан адо этдилар. Ер ўзининг ҳақиқий эгасини топаётганлиги боис, «Туркистон», Абай номли, «Ержар», «Пахтазор» каби хўжаликларда ҳосилдорлик 50-55 центнерни ташкил этди.*

Етиштирилган ғаллани нобудгарчиликсиз ўриб-йиғиб олишда маҳаллий «Кейс» ҳайдовчиларига Қорақалпоғистондан ёрдамга келган «Клаас» комбайнлари операторлари яқиндан ёрдам бердилар.

Туманда 800 тоннадан кўпроқ сара уруғлик жамғарилди. Ҳосилдан бўшаган майдонлар пешма-пеш шудгорланаяпти. Ҳосили ўрилмаган майдонлар эса ҳали анчагина.

* * *

Куни кеча шу вилоятнинг Янгиобод тумани ғаллакорлари ҳам давлатга 7 минг 9 тонна дон сотиб, лалмикор туманлар орасида бу борадаги режани биринчи бўлиб уддалашди. Эришилган ғалабага 1400-2800 тоннадан ғалла сотган «Ҳавотоғ», «Ховос», «Ғаллакор», Ж. Усмонов номли ширкатлар уюшмалари жамоалари муносиб ҳисса қўшдилар.

Баҳриддин САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

АҚШ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ТАШРИФИ

АҚШ Савдо ва тараққиёт агентлигининг мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган минтақавий директори Дэн Стайн раҳбарлигидаги делегация аъзолари "Ўзбекистон темир йўллари" давлат акциядорлик компанияси, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки, "Ўзкимёсаноат" давлат акциядорлик компаниясида бўлиб, икки томонлама ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан фикр алмашди.

Музокаралар чоғида Ўзбекистон билан АҚШ ўртасидаги ҳамкорлик тобора юксалаётгани мамнуният билан таъкидланди. Томонлар ўзаро ҳамкорлик кўламини янада кенгайтириш, истиқболда амалга оширилиши мумкин бўлган дастурлар хусусидаги фикрлари билан ўртоқлашди.

(ЎзА).

МАЖМУАЛАР ЙИҒИЛИШИ

Агросаноат

Вазирлар Маҳкамаси Агросаноат мажмуининг жорий йил олти ойлик иш фаолияти якунлари ва галдаги вазифаларга бағишланган мажлиси бўлиб ўтди. Унда мажмуа таркибига кирувчи вазирлик, қўмита, компания, уюшма ва ташкилотлар раҳбарлари иштирок этди.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, қишлоқ ва сув хўжалиги вазири, мазкур мажмуа раҳбари Н.Юсупов бошқарган мажлисда Президентимиз Ислом Каримов раҳбарлигида мамлакатимиз қишлоқ хўжалигида изчиллик билан амалга оширилаётган аграр ислоҳотлар ўзининг яққол самарасини бераётгани таъкидланди. Ўтган олти ой давомида агросаноат мажмуига кирувчи корхона ва ташкилотларда туб иқтисодий барқарорликка эришилди.

Барча тоифадаги хўжаликларда ялпи маҳсулот ҳажми қиёсий нархларда ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 4,5 фоиз ўсди. Жумладан, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 1,4 фоиз, халқ истеъмоли товарлари 10,9 фоиз ортди. Чорва маҳсулотлари етиштириш сезиларли даражада кўпайди. Мол ва парранда гўшти, сут, тухум, шунингдек, жун тайёрлаш топшириқлари ортиғи билан уддаланди. Ўтган йилга нисбатан 2 минг 577 тонна пилла кўп ишлаб чиқарилди. Бошоқли дон экинларидан ҳар йилгидан ҳам яхшироқ ҳосил етиштирилди.

Мажлисда аграр соҳани ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришни янада жадаллаштириш, минерал ўғит ҳамда кимёвий воситалар етказиб берилишини қатъий назорат остига олиш, ер ва сув ресурсларидан самарали фойдаланиш юзасидан тузилган шартномалар бажарилиши мониторингини кучайтириш, сувдан фойдаланувчилар уюшмасини тузиш, шунингдек, қўшма корхоналар ташкил этиш, инвестицияларни кўпроқ жалб қилиш, акциялар сотиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

Алоқа ва ахборот-телекоммуникация технологиялари масалалари

Вазирлар Маҳкамаси Алоқа ва ахборот-телекоммуникация технологиялари масалалари мажмуининг йиғилиши бўлиб ўтди. Алоқа ва ахборот-коммуникация технологиялари соҳасини ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг ярим йиллик якуни муҳокамасига бағишланган ушбу йиғилишни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари А.Орипов бошқарди.

Йиғилишда алоқа ва ахборот-коммуникация технологиялари соҳаси корхоналари томонидан ўтган давр мобайнида иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш, ахборот-коммуникация технологиялари соҳасида рақобат муҳитини шакллантириш, почта ва телекоммуникациялар тармоғини ривожлантириш, ахборот ресурслари ва хизматлари бозорини ривожлантириш борасидаги ишлар изчил давом эттирилгани таъкидланди.

Соҳада маҳсулот ишлаб чиқариш (хизмат кўрсатиш) ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 129 фоизни, капитал маблағ ўзлаштириш кўзда тутилганига нисбатан 106,5 фоизни ташкил этди. Хизмат экспорти ҳажми анча ортди.

Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини ҳаётга татбиқ эта бориб, ахборот-коммуникация технологиялари соҳасида малакали кадрлар тайёрлаш ва қайта тайёрлаш бўйича муайян ишлар амалга оширилмоқда.

Ҳозирги кунда мажмуанинг асосий фаолияти Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Компьютерлаштиришни янада ривожлантириш ва ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш тўғрисида"ги Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг бу борадаги қарорига мувофиқ, ахборотлаштиришнинг миллий тизимини шакллантириш, иқтисодиёт ва жамият ҳаётининг барча соҳаларида замонавий ахборот технологияларини, компьютер техникаси ва телекоммуникация воситаларини оммавий равишда жорий этиш ҳамда улардан фойдаланиш, фуқароларнинг ахборотга ортиб бораётган талаб-эҳтиёжларини янада тўлароқ қондириш, жаҳон ахборот ҳамжамиятига кириш ҳамда унинг ресурсларидан баҳраманд бўлишни кенгайтириш учун қулай шарт-шароитлар яратиш масалаларига қаратилмоқда.

Шу билан бирга, йиғилишда соҳада йўл қўйилган камчилик ва нуқсонлар атрофлича таҳлил этилиб, уларни бартараф этиш юзасидан зарур чора-тадбирлар белгиланди.

(ЎзА).

Анжуман

АҲОЛИШУНОСЛИК ВА БАРҚАРОР РИВОЖЛАНИШ

Кеча "Экосан" халқаро жамғармасида Бутунжаҳон Аҳолишунослик кунига бағишланган анжуман бўлиб ўтди. Барқарор ривожланиш бўйича Йоханнесбургда бўладиган "Рио+10" Бутунжаҳон саммитига тайёргарлик доирасида ўтказилган ушбу тадбирда элчихоналар, халқаро ташкилотлар вакилларидан ташқари етакчи эколог олимлар, шифокорлар, социологлар иштирок этишди.

Мамлакатимизда аҳоли саломатлигини яхшилашга қаратилган ҳукумат қарорлари, дастурлар қабул қилиниб, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш бўйича зарур шарт-шароит яратилаётганлиги, атроф-муҳит муҳофазасига эътибор кучайтирилаётганлиги айни муддао бўлмоқда.

Бироқ оналар ва болаларни ҳимоялаш юзасидан ечилмаган масалалар ҳам талайгина. Бу асосан ичимлик суви муаммоси, айрим саноат корхоналарининг ҳавога заҳарли чиқиндилар чиқараётганлиги билан боғлиқ.

Конференцияда, шунингдек, репродуктив саломатлик, оилани режалаштириш, демография, атроф-муҳит ва унинг барқарор ривожланишга таъсири ҳамда ўзаро боғлиқлиги, аҳолишунослик муаммолари хусусида фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Анжуманда республика Бош вазирининг ўринбосари, хотин-қизлар қўмитаси раиси Д. Ғуломова сўзга чиқди.

Мавжуда ХОЛМАТОВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ташаббус сўнмасин!

Жиззахликлар мактабни эъзозлашмоқда

Бу ҳужжатнинг номи билан дафъатан танишган одам: «Яна бир расмий, идоравий ҳужжат пайдо бўлибди-да», деб ўйлайди. Мана, эшитинг: «Вилоят таълим бошқарув органлари ҳамда маҳаллий давлат ва жамоат ташкилотларининг ҳамкорлик дастури». Дастурни Жиззах вилояти ҳокимлиги ва республика Халқ таълими вазирлиги биргаликда тайёрлашган. Лекин шу дастур асосида вилоятда қилинаётган саъй-ҳаракатларга назар ташласангиз, дилингиз бирдан ёришади. Хўш, бу қандай янгилик экан?

Аввало, ҳамкорлик дастурининг туғилиши хусусида. Вилоят ҳокимлиги ташаббуси билан соҳа мутасаддилари халқ таълими тизимидаги катта-кичик муаммоларнинг келиб чиқиш сабаблари ва уларни бартараф этиш йўлларини ўргандилар. Бу эса бизни маҳаллий давлат ва жамоат ташкилотлари билан яқин ҳамкорликда иш юритишимиз лозимлигини кўрсатди. Дастурни тайёрлашда маҳалла ва ҳатто кўча оқсоқоллари иштирок этдилар. Натижада Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг ҳар бир банди ижроси эътибордан четда қолмаган дастур яратилди. Ўз номи билан ҳамкорлик деб аталган ҳаракат дастурининг ижро этилишида кенг жамоатчилик фаол қатнаша бошлади. Таълим — ҳамманинг ишига айланди.

Дастурга биноан, аввало, «Миллий истиқлол ғояси ва маънавият асослари» фанининг чуқур ўрганилиши учун ҳар бир шаҳар, туманда биттадан таянч мактаблари ташкил этилди. Йил давомида вилоятдаги барча мактаблар ўша 13 та таянч мактабида ўзаро тажриба алмашишди, таълим соҳасидаги янгиликлардан воқиф бўлишди.

Ёшларнинг ҳуқуқий билимлари ва онгини ошириш ва шакллантиришга мактабларда пухта асос солинганига нима етсин! Шу мақсадда ўқувчиларга «Ўзбекистон Конституциясини ўрганиш» фанининг ўқитилиши жорий этилган. Биз бу жараённинг бевосита шаҳар, туман, вилоят ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари билан ҳамкорликда олиб борилишини йўлга қўйдик. Аллия, суд, прокуратура, ички ишлар идоралари ходимлари мактабларда бўлиб, дарсларнинг қизиқарли, мазмунли ўтишини таъминлашаяпти. Ўқув жараёнида газета, радио, телевидение материалларидан кенг фойдаланилаяпти. Турли учрашувлар, баҳс-мунозаралар бўлиб ўтмоқда.

(Давоми 2-бетда).

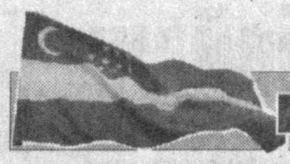

ИСТИҚЛОЛНИНГ 11 КОШОНАСИ

Ҳар бир даврнинг бебаҳо обидалари, ўзига хос тимсоллари бўлади. Улар ўз бунёдкорларининг орзу-умидлари, шу мақсад йўлидаги шижоатли меҳнатларидан шаҳодат беради. Ана шу ёдгорликлар ва тимсоллар эса миқёси, мазмун-моҳияти жиҳатидан барчани ҳайратга солиб, асрлар оша мағрур тураверади. Озодлигимизнинг ортда қолаётган ўн бир йиллик ёруғ манзараларини тасаввур қилар эканмиз, кўнгилдан беихтиёр ана шундай туйғулар кечди.

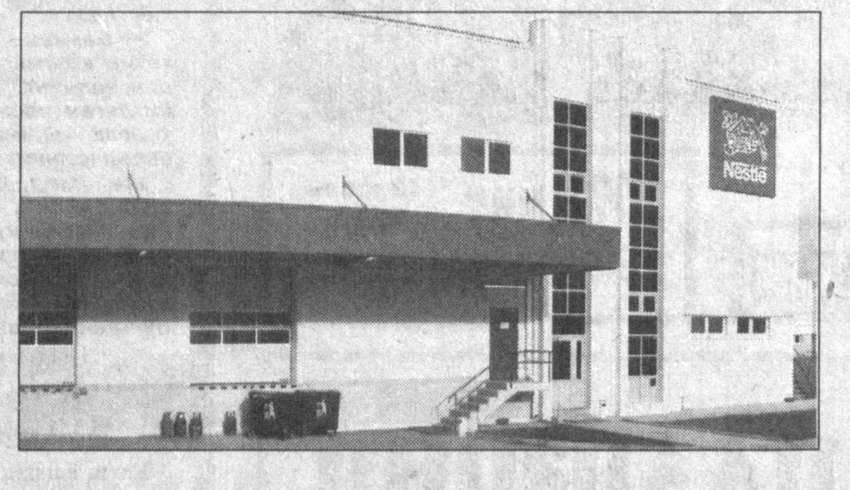

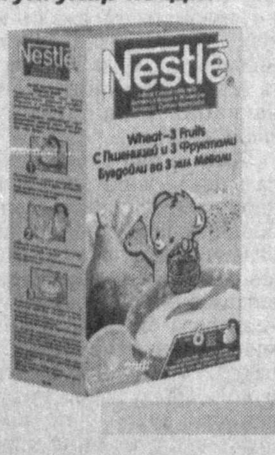

ҚЎЛНИ БЕРИНГ, ҲАМКОРЛАР!

Хорижий сармоя — тараққиётга доя

Ўзингиз ўйланг: бундан ўн бир йил муқаддам юртимиз ҳақида ҳамма ҳам аниқ тасаввурга эгамиди? Бугун жаҳонда Ўзбекистонни, унинг қудрати ва салоҳияти ҳақида билмайдиган мамлакат топилмайди, десак, хато бўлмайди. Мустақилликнинг дастлабки йилларида юртимизда тадбиркорлик қилишни ихтиёр этган хорижий ҳамкорларимиз, энг аввало, «Сармоя зое кетмаслигига кафолат борми?» деган саволни ўртага ташлардилар. Бир ҳамкасбимиз «Президент Каримов бизнесменлар билан учрашувларда ҳам давлат бошлиғи, ҳам жўғрофия ва тарих муаллими вазифасини ўташга мажбур эди, ўшанда» деб ёзганида минг бор ҳақ эди. Биз бугун — дунёга танилган вақтимизда айни шу таъриф замиридаги ҳақиқатни янада теранроқ англаб етаяпмиз.

Кўксимизга қўлимизни қўйиб, баралла айтамизки, бугун Ўзбекистон иқтисодиётига АҚШ, Германия, Япония, Жанубий Корея, Италия, Франция каби қатор ривожланган мамлакатларнинг ишбилармонлари сармоя киритса, уларнинг оғзи куйиб қолмаслигини ҳамма яхши билади. Демак, «Сармояга кафолат борми?» деган анъанавий саволларни эшитишдан амалда халос бўлдик.

Шу ўринда узоққа бормай, сўнгги йилларда рўй берган бир воқеа хусусида тўхталишни жоиз топдик. Биласиз, Швейцария тарихда иқтисодий ва сиёсий жиҳатдан ҳеч қачон жиддий талафот кўрмаган. Шунданми, у дунёдаги энг кучли молия ва банк марказларидан бирига айланган. Аҳоли жон бошига тушадиган даромад бўйича эса бу мамлакатга тенглашадигани йўқ. Эътиборлиси, швейцариялик тадбиркорлар фойда келтирмайдиган, келажаги йўқ ишга зинҳор-базинҳор қўл урмайдилар. Халқимиз айтмоқчи, етти ўлчаб, бир кесадиганлар тоифасидан. Сўнгги йилларда швейцариялик ишбилармонлар ҳам юртимизни ишончли ҳамкор сифатида эътироф этиб, амалий ишга қўл уришгани, айниқса, диққатга сазовордир. Яқинда Наманган шаҳрида иш бошлаган «Nestle Uzbekistan» қўшма корхонаси бу борада муҳим қадам бўлди.

Энди «Нестле» хусусида икки оғиз сўз. Кўпчиликка яхши аён: мазкур компания 136 йиллик тарихга эга. Ана шу давр ичида «Нестле» озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш бўйича дунёда етакчи компания даражасига эришди. Ҳозирда жаҳондаги 83 та мамлакатда унинг 479 та фабрикаси фаолият кўрсатмоқда. Уларда жами 224541 нафар киши 15 мингга яқин турдаги сифатли озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқармоқда. Бундан ташқари, «Нестле» 3500 нафар ходим фаолият кўрсатувчи 17 та тадқиқот марказига ҳам эга.

Юртимизда дунё архитектурасининг сўнгги талаблари асосида бунёд этилган янги корхонада эса маҳаллий хомашёлардан табиий тоза сут ва сут маҳсулотлари, болалар таомлари, шунингдек, табиий маъданларга бой газли ва газсиз юқори сифатли ичимлик суви тайёрланмоқда. Лойиҳа қиймати 30 миллион долларилик бу корхонани бунёд этиш учун ҳозиргача 23,5 миллион доллар сармоя ўзлаштирилиб, ишлаб чиқариш тармоғининг биринчи навбати фойдаланишга топширилди.

Эндиликда Швейцария, Италия ва Франциядан келтирилган замонавий дастгоҳларни қарийб 300 нафар йигит-қиз бошқариб турибди. Уларнинг аксарияти «Нестле»нинг Швейцария, Франция, Туркия, Покистон, Ҳиндистондаги турдош корхоналарида иш ўрганиб қайтди. Бундан ташқари, мазкур қўшма корхона шу йилнинг ўзидаёқ ишлаб чиқараётган маҳсулотларини хорижга экспорт қилишни ҳам режалаштирган.

Очиғи, шундай пайтларда «Ўзбеклар — деҳқон халқ, замонавий технологияларни бошқаришга уқуви келмайди» дея истеҳзо қилганларнинг кўзига бир қарагинг келади. Чунки биз ўтган асрнинг 90-йиллари бошида кечирган ўта мураккаб қийинчиликларимизни кўз олдимизга келтирсак, эришган натижаларимизнинг салмоғи ҳам, қадри ҳам янада ортади. Қолаверса, ўша вақтларда юз берган иқтисодий ва молиявий таназзул бутун дунё иқтисодиётини танг аҳволга солиб қўйган эди. Модомики, шундай экан, Ўзбекистон қай йўл билан бу қийинчиликларни четлаб ўтиб, шу даражага эришди? Нега дунёнинг энг корчалон ширкатлари ҳам мамлакатимиз иқтисодиётига сармоя киритишни ихтиёр этмоқда? Табиийки, бу ўз-ўзидан бўлган эмас.

Давос қучоғидаги мулоқотлар

Назаримизда, Ўзбекистонга сармоя келтириш борасида Президентимизнинг анъанавий Давос учрашувлардаги чиқишларининг аҳамияти беқиёс бўлди. Фикримизни далиллар билан исботласак: мамлакатимиз раҳбари 1992 йилда илк бор ушбу анжуманда иштирок этиб, нутқ сўзлаган эди. Тадбир қатнашчиларига ёш мустақил республикамиз ўзига хос ва мос тараққиёт йўлини танлагани, маънавий ва миллий қадриятларни тиклаш, мамлакатимизни порлоқ келажакка элтувчи беш тамойил ва иқтисодиётнинг бозор муносабатларига «сакраш»ларсиз, босқичма-босқич ўтказилаётгани ҳақида сўзлаган, дунёнинг етакчи сармоядорлари эътиборини Ўзбекистонга қаратган эди.

Ёдингизда бўлса, халқаро иқтисодий ташкилотнинг 1993 йилда ўтказилган тўртинчи сессиясида ишбилармон доиралар эътибори юртимизнинг иқтисодий ҳамкорлик имкониятларига қаратилди. Жумладан, олтин қазиб чиқариш, нефть, газ ва пахтани қайта ишлаш, транспорт тармоғини кенгайтириш, сайёҳлик, банк тизимини ривожлантириш каби бир қатор муҳим соҳаларда ҳамкорликни йўлга қўйиш таклифи ўртага ташланди. Ўзбекистон — улкан имкониятлар мамлакати экани яна бир бор қайд этилди. Орадан кўп ўтмай, АҚШнинг олтинни қайта ишлашда катта тажрибага эга машҳур «Ньюмонт» компанияси билан биргаликда «Зарафшон — Ньюмонт» корхонаси бунёд этилди. Ўшанда дунёнинг йирик магнатлари минбарига айланган «Уолл Стрит Жорнэл»дан тортиб, Буюк Британиянинг «Таймс»ига қадар Ўзбекистон билан «Ньюмонт» ўртасида тузилган 223 миллион доллар қийматидаги шартнома ҳақида ёзишди. Ҳолбуки, ушбу воқеа биз учун фавқулодда янгилик эмасди. Унга қадар Ўзбекистон дунёнинг манаман деган ширкатлари билан бундан-да йирик шартномаларни тенг ёки устун шерикчилик асосида тузиб улгурганди.

1994 йилги анъанавий Давос учрашувида эса мамлакатимиз имкониятлари ҳақида батафсил сўзлашга ҳожат қолмади. Чунки ўтган йиллардаги учрашувлардан сўнг анжуман иштирокчиларининг аксарияти мамлакатимиз ҳақида батафсил маълумотга эга бўлгандилар. Бу, албатта, Юртбошимиз билан учрашган ҳар бир сиёсатчи, иқтисодчи, сармоядор сўзида сезилиб турди.

1995 йилги анжуманда Ўзбекистон Буюк Ипак йўлида Шарқ билан Ғарбни бирлаштирувчи бўғин сифатида ўзининг тарихий ўрнини тиклаётгани эътироф этилди. Мамлакатимиз делегацияси иқтисодиётни бозор муносабатларига дадил ўтказаётган ва бу ўзгаришларнинг илк меваларидан баҳраманд бўлаётган юрт вакиллари сифатида кутиб олинди.

1996 йилги анъанавий Давос мулоқотлари мамлакатимиз учун тағин-да муваффақиятли бўлди. Ўзбекистон — тараққиёт қутби сифатида юксак баҳоланди. Бунинг шоҳиди бўлган машҳур иқтисодчи Клаус Шваб мамлакатимиз эришган ютуқларни чинакам мўъжизага қиёслаб, Ўзбекистон яқин йиллар ичида ривожланган давлатлар қаторидан жой олишига қатъий ишонч билдирди. Ўшанда баъзи шошқалоқ биродарларимиз буни сароб, деб ўйлашганди. Шундан бери беш-олти йил ўтди. Халқимиз ва ҳукуматимизнинг саъй-ҳаракатлари зое кетмади. Келинг, яхшиси, тасаввурингиз янада ёркинроқ бўлиши учун айрим маълумотларни эслатиб ўтайлик.

Дунёга элтар йўллар

Ўзбекистонда бугун иқтисодий ислоҳотнинг манзараси шундай: агар 1995 йили ишлаб чиқариш соҳасида 308 та хорижий инвестиция иштирок этган корхона фаолият кўрсатган бўлса, 2001 йил охирида уларнинг сони 1050 тага етди. Жорий йилнинг январь ҳолатига кўра эса, республикамиз ҳудудида ташкил этилган хорижий инвестицияли корхоналар Низом жамғармасининг эълон қилинган умумий ҳажми 1,6 млрд. АҚШ долларига тенглашди. Энг муҳими, ўтган давр мобайнида юртимиз иқтисодиётига 12 млрд. АҚШ доллари ҳажмида хорижий сармоя жалб этиш имконияти яратилди. Қўшма корхоналар сони 3300 дан ошиб кетди.

Қуйидаги далиллар ҳайратингизни янада ошириши турган гап: мустақиллик йилларида мамлакатимиз ташқи савдо айланмаси ҳажми 12,5 маротаба кўпайди. Бугунга келиб, дунёнинг 140 дан зиёд мамлакати билан савдо-иқтисодий муносабатлар ўрнатилди. 80 мамлакатга маҳсулот экспорт қилинмоқда. Ўз-ўзидан ташқи савдо жуғрофияси кенгайиб, Япониядан АҚШгача, Белгиядан узоқ Индонезиягача чўзилди. Ваҳоланки, 1991 йилда у деярли тўлалигича МДҲ мамлакатларига мўлжалланган эди. Хорижий сармоянинг бу қадар кенг кириб келишининг сабаби — уларга қонун йўли билан имтиёзлар назарда тутилганлигида бўлди. Бундан ташқари, сармоядорларнинг даромадни эркин олиб чиқиб кетиши кафолатланди. Ўн йил ичида республикамизнинг товарлар ва хизматлар экспорти ҳажми 33,42 млрд. АҚШ долларидан ошди. Айни пайтда 2200 дан ортиқ йирик ва ўрта саноат корхоналари ички ҳамда ташқи бозорлар учун маҳсулот ишлаб чиқармоқда.

Барчага аёнки, тўқимачилик мамлакатимиз кўп тармоқли енгил саноатининг асоси бўлиб, миллий иқтисодиётимизнинг истиқболли йўналишларидан бири ҳисобланади. Ўзбекистон Марказий Осиё минтақасида энг кўп пахта етиштирувчи давлатдир. У пахта толаси тайёрлаш бўйича дунёда бешинчи, экспорти бўйича иккинчи ўринни эгаллайди.

2001 йил ниҳоясида пахта толасига ишлов бериш 24 фоизга, ундан тайёрланадиган калава ва матолар экспорти 2 бараварга ортди. Агар 1995 йили енгил саноат корхоналарига жалб қилинган хорижий инвестициялар ҳажми 37,75 млн. АҚШ долларини ташкил этган бўлса, 2001 йилда 554,8 млн. АҚШ долларига етди. Шубҳасиз, бу сўнгги марра эмас. Боиси — ҳозир йилига 1 млн. тонна пахта толаси ишлаб чиқарилаётган бўлса, 2005 йилгача пахта толасига ишлов бериш ҳажмини 50 фоизгача кўпайтириш, экспорт ҳажмини 550 млн. АҚШ долларига етказиш мўлжалланмоқда. 2001-2005 йилларга мўлжаллаб ишлаб чиқилган концепцияга мувофиқ, мазкур соҳага 1 млрд. АҚШ доллари ҳажмида ёки йилига ўртача 200 млн. АҚШ доллари миқдорида инвестиция жалб этиш кўзда тутилган. 2002 йилги давлат дастури асосида эса, хорижий давлатлару халқаро молия институтларининг бевосита инвестициялари ва кредитларини жалб қилиш орқали умумий қиймати 4,45 млрд. АҚШ долларига тенг 111 та лойиҳа амалга оширилади. Собиқ Иттифоқ даврида халқ хўжалигининг деярли барча соҳасида номукаммал технология билан ишлаш асосий ўринни эгаллаб келарди. Ўзбекистон хомашё манбаи бўлиб қолишга маҳкум этилган эди. Энди эса вазият тубдан ўзгарди. Яқингинада хаёлий, амалга ошмайдиган бўлиб кўринган довонлар бугун аниқ воқеликка айланди.

Саҳродаги мўъжиза

Мамлакатимизда қад ростлаган қўшма корхоналар ҳақида сўз кетар экан, АҚШнинг «Келлогг» компанияси билан ҳамкорликда қурилган Муборакдаги Кўкдумалоқ компрессор станцияси ҳақида гапирмай иложимиз йўқ.

Яқинда ушбу станцияда бўлдим. Рости, у ердаги манзарани тасаввурга сиғдириш қийин эди. Чор-атроф бийдай чўл. Саҳронинг қоқ ўртасида эса кўзни қамаштиргувчи улкан иншоот савлат тўкиб турибди. Унга яқинлашган сари ҳайратингиз ошади.

Компрессор станцияси ичкарисидамиз. Аммо ҳеч ким йўқ. Ҳатто нефтнинг ҳиди ҳам сезилмайди. Бунинг сирига етиш мақсадида станция раҳбари Ўктам Жўраевдан «Нефтни ва ишчиларни қачон кўрамиз?» деб сўрадим. У мийиғидан кулиб, «Бизда ишлаб чиқариш шу даражада автоматлаштирилганки, ишчилар борлигини ҳам, нефть қазиб олиш жараёнини ҳам осонликча илғамайсиз», деди. Сўнгра бизни технологик бошқарув залига таклиф этди.

Эҳтимол, «Мақтовни жуда ошириб юборибсиз» дейишингиз мумкин. Бироқ бу манзарани кўриш мен учун яна бир мўъжиза эди. Кенг ва ёруғ залда сон-саноқсиз компьютерлар. Бир хил кийимдаги ёш-ёш йигитлар ўз ишлари билан банд. Телефон орқали аллақаерлар билан сўзлашишади. Тинимсиз нималарнидир ёзишади, ҳисоблашишади.

—Ишчиларимиз кўринишларидан бошқа тенгдошларидан фарқ қилмайди, — дейди Ўктам ака. — Лекин уларнинг фикрлаши, савияси ўзгарган. Кўпчилиги АҚШ, Италия, Франция, Японияда иш ва тил ўрганишган. Ишга ҳам, хизмат вазифаларига ҳам муносабатлари бутунлай ўзгача. Улар ўз фаолиятлари тимсолида юрт ва халқ тақдирини кўришаяпти.

Дарҳақиқат, бугун хорижий ҳамкорларимиз билан ишлаётган замондош ёшларимизнинг қай бири билан суҳбатлашманг, «Қилаётган меҳнатим менга куч бағишлайди», дейди. Биз ушбу корхона ва унинг ишчилари хусусида бежиз тўхталмадик. Мустақиллигимизнинг дастлабки йилларидаёқ барча фуқаролар каби корхоналарга ҳам ташаббус ва ишбилармонликни намоён қилиш учун кенг имконият яратиб берилганди. Натижасини эса биргина Кўкдумалоқ компрессор станцияси мисолида кўриб турибсиз. Рақобатнинг пайдо бўлиши, бошқарувнинг маъмурий-буйруқбозлик усулларидан тамомила воз кечилгани, иқтисодий дастакларнинг ишга солиниши — буларнинг барчаси бозорга босқичма-босқич кираётган мамлакатимизнинг бугунги кундаги ҳақиқий ҳаёти манзараларидир.

Салоҳиятимиз уфқи

«Хамир учидан патир» деганларидек, биз мамлакатимизда 11 йил ичида амалга оширилган ташқи иқтисодий алоқалар, чет эл инвестициясининг жалб этилиши, қўшма корхоналар ва юртимизнинг экспорт салоҳияти хусусида айрим лавҳаларнигина қаламга олдик, холос. Ваҳоланки, эзгу саъй-ҳаракатларнинг аҳамияти, бугунимизу келажак тараққиётимиздаги ўрни ҳақида узоқ сўзлаш мумкин. Шуниси аниқки, биз келажагимизни ўз қўлимиз билан яратаяпмиз. Қандай ютуқларни қўлга киритган бўлсак, буларнинг барчасини, аввало, ўзимиз, халқимиз учун деб биламиз. Президентимиз таъбири билан айтганда, биз янги ҳаёт, янги жамият барпо этиш йўлидаги ислоҳотларимизни, ўзгаришларни кимларгадир яхши кўриниш, кимларнингдир ҳомийлигига эришиш учун эмас, балки халқимиз манфаатларига тўла жавоб бергани учун амалга оширмоқдамиз. Келажакда ҳам бундай қараш ва интилишлардан қайтмаймиз.

Фурқат САНАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Жиззахликлар мактабни эъзозлашмоқда

(Давоми. Боши 1-бетда).

Иқтидорли ўқувчилар таълимига ҳам эътибор кучайтирилди. Мирзачўл, Фориш, Зафаробод туманларида ихтисослашган мактаблар, педагогика институти қошида 50 нафар иқтидорли ўқувчига мўлжалланган дам олиш оромгоҳи ташкил этилгани эътиборлидир. Ҳар бир туманда биттадан «Автошаҳарча» бунёд этиш режаси борасида ҳам жадал иш олиб борилятпи.

Таълим-тарбияда кўзланган мақсадга эришиш учун дарсликлар, бадиий-услубий адабиётлар етарли даражада бўлиши зарур. Ҳамкорлик дастурида бунга алоҳида аҳамият берилган. Дастлабки натижалар ёмон эмас. Жумладан, турли манбалардан тушаётган маблағлар ҳисобига мактабларнинг кутубхона заҳираси бойитиб борилаяпти. Шу мақсадда ҳомийлар томонидан 4,5 миллион сўмлик маблағ жамланди. Айнан ҳомийлар ёрдамида Бахмал туманида ўз ўқувчилар учун 750 минг сўмлик, Зомин туманида 685 минг сўмлик, Ғаллаорол туманида 540 минг сўмлик, Дўстлик, Мирзачўл, Жиззах туманларида 340-350 минг сўмлик китоблар сотиб олинди. Вилоятда болалар дам олиш масканларининг моддий-техник базасини яхшилаш мақсадида уларга 1000 гектар суғориладиган, унумдор ер майдонлари ажратилди. Бу ерларда мева-сабзавот мўл-кўл етиштирилади. Демакки, болаларимизнинг илиги тўқ бўлади.

Таълимга ғамхўрлик — ўқувчиларга замонавий, муҳташам мактаблар ҳадя этишдан бошланади. Жиззахликлар худди шундай қилишаяпти. Жорий йилда 1322 ўринга мўлжалланган 7 та мактабни фойдаланишга топшириш режалаштирилган эди. 5 ойлик якунга кўра, Дўстлик туманида 320 ўринли мактаб, Зарбдор туманида 320 ўринли иқтидорли болалар лицей-интернати (50 ўринли ётоқхонаси билан) қуриб битказилди. Шунингдек, маҳаллий бюджет маблағи ҳисобидан «Таълимсавдо» корхонаси орқали 25 миллион сўмлик қурилиш ашёлари ва бошқа ўқув жиҳозлари харид қилиниб, муҳтож муассасаларга етказиб берилди.

Умуман, туманларда 22 та мактабнинг томини шиферлаш, 6 та мактабнинг ички иситиш тармоғини, 2 та мактабнинг ташқи иситиш тармоғини янгилаш юзасидан аниқ тадбирлар белгиланди. Бу ишлар ўқув йили бошлангунга қадар ниҳоясига етади.

Мактаб ўқувчиларини тоза ичимлик суви билан таъминлаш, мактаб биноларини табиий газ билан иситиш ҳам кун тартибидаги долзарб вазифаларимиздандир. Шу боис бу масалаларга дастурда алоҳида ўрин берилган. Дастур қабул қилингандан буён 18 та мактаб ва 1 та боғчага тоза ичимлик суви берилди, 6 та мактаб ва 2 та болалар боғчасини иситиш учун табиий газ келтирилди. Ўқув-тарбия муассасаларини телефонлаштириш ҳам доимий эътиборда. Айни кунда 15 та мактаб ва 1 та лицейга компьютер келтириш чоралари кўрилаяпти. Ҳозиргача 2 та мактаб халқаро Интернет тармоғига уланди.

Мактабларимиз бозор иқтисодиёти шароитида яшаш ва ишлаш ҳадисини олмоқда. Бахмал туманидаги 14-мактаб жамоаси ташландиқ ётган 4 гектар ерга 1000 туп сара навли олма кўчати ўтқазишган эди. Бу йил дастлабки ҳосилдан баҳраманд бўлишди. Тушган маблағ мактабни жорий таъмирлаш, ўқув жиҳозлари сотиб олишдан ташқари ўқитувчиларни моддий рағбатлантириш ва аълочи ўқувчиларга стипендия беришга сарфланмоқда. Ғаллаорол туманидаги 26-мактабда ҳам теракчилик ва мева етиштиришдан олинган салкам 1 миллион сўм маблағдан илм даргоҳининг иситиш тармоғини таъмирлашда фойдаланилаяпти.

Дастур ижросини таъминлаш бўйича Жиззах, Мирзачўл туманлари ҳокимлари махсус фармойишлар қабул қилди. Йил давомида ҳамкорлик дастурининг бажарилишига эътиборсиз, масъулиятсиз ёндашган Зафаробод, Арнасой, Зарбдор, Зомин туманлари ҳокимларининг ахборотлари эшитилди. Масала мунтазам равишда халқ таълими бошқармаси ҳайъати йиғилишида муҳокама этилмоқда. Соҳадаги камчиликлар учун Ғаллаорол тумани халқ таълими бўлими мудири, Мирзачўл туманидаги 11, 14, Форишдаги 6, 49, Пахтакор туманидаги 9, 18, Жиззах шаҳридаги 23, 24-мактаблар раҳбарлари алмаштирилди.

Демоқчиманки, ҳар қандай дастур ижроси билан қимматли. Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг тўлақонли ижросини таъминлаш йўлидаги саъй-ҳаракатларимиз бизга ишонч ва умид бағишлайди. Мақсадимиз — ёшлар эртанги кунимизнинг муносиб ворислари, ўринбосарлари бўлиб вояга етсинлар. Баркамол авлодни тарбиялаб етиштириш — Юртбошимизнинг бирдан-бир орзу ва тилаги эканлигини биз жуда яхши биламиз. Зеро, баркамол авлод — юрт келажагидир.

С. МИРЗАБЕКОВ,
Жиззах вилояти халқ таълими бошқармаси бошлиғи.

Фермернинг ҳиммати

Шаҳрихондаги Оқолтин қишлоғида қад ростлаган қишлоқ врачлик пункти дастлабки беморларни қабул қилди. Ушбу муассаса қурилишига "Янги тадбир" фермер хўжалиги раҳбари Худоёрмирзо Мўминов 55 миллион сўм маблағ сарфлади.

— Ҳамқишлоқларим эндиликда туман марказига бориб юрмасдан, шу ерда шифо топаётганидан хурсандман,- дейди саксон ёшли фермер Х. Мўминов.

Эътборли томони шундаки, хўжалик олинган фойдани асосан ижтимоий ҳимояга, шунингдек, қишлоқни ободонлаштириш ишларига сарфламоқда.

СУРАТДА: шифохона бош ҳакими Шуҳрат Исомиддиновга Худоёрмирзо ота рамзий калит топширмоқда.

Ш. ОЛИМОВ (ЎзА) олган сурат.

Ватан мадҳи

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 11 йиллигига бағишлаб Маданият ишлари вазирлиги тизимида ўтказилган "Истиқлол қўшиқлари" кўрик-танлови якунланди.

10 июль куни Ўзбекистон миллий академик драма театрида бўлиб ўтган якунловчи босқичда мамлакатимиз вилоятлари ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси ва Тошкент шаҳрида бўлиб ўтган ижодий беллашувларда ғолиб чиққан санъаткор ёшлар ўзаро куч синашдилар. Самарқанд вилояти вакиласи Турсуной Жўраева "Ватан сотилмас" қўшиғи билан биринчи ўринни эгаллашга муваффақ бўлди ва "Ўзбекистон — Ватаним маним" республика қўшиқ байрамида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритди.

Иккинчи ўрин Ойдин Алиева (Навоий вилояти), Дилрабо Алибекова(Сирдарё вилояти) ва Земфира Женгисбаева(Қорақалпоғистон)га, учинчи ўрин Маҳзуна Ёқубова (Андижон вилояти), Мирзааҳмад Қодиров (Тошкент шаҳри), "Анор" ашула ва рақс дастасининг қўшиқчи қизлар гуруҳи (Фарғона вилояти), "Гулшан" ашула ва рақс ансамбли (Қашқадарё вилояти)га насиб этди.

Умид Воҳидов (Бухоро вилояти) ҳамда Ислом Худоёров (Сурхондарё вилояти) рағбатлантирувчи мукофотга сазовор бўлдилар.

Феруза Ваққосова (Жиззах вилояти), Низомиддин Ҳусаинов (Наманган вилояти), Рустам Бобоев (Хоразм вилояти), Наргиза Усмонова (Тошкент вилояти) республика Маданият вазирлигининг Фахрий ёрлиқлари билан тақдирландилар.

М.НОСИРОВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

Наманган томонларда

Жонга ором гўшалар

Бу йилги таътил Қорақалпоғистондан Наманганга ташриф буюрган 800 нафар ўғил-қизнинг ёдида қоладиган бўлди. Улар жазирама кунларни вилоятнинг сўлим гўшаларидаги оромгоҳларда ўтказишмоқда. Наманганликлар ёзги мавсум учун пухта ҳозирлик кўришди. Косонсой ва Янгиқўрғон туманларида ташкил этилган баҳаво дам олиш масканларидаги шарт-шароитга ҳавасингиз келади.

Соф ҳаво, тоза сув, сайру саёҳат, спорт беллашувлари қорақалпоғистонлик ўқувчиларга манзур бўлмоқда.

Бош шифокорлар кўриги

Республика врачлар ассоциацияси Наманган вилоят бўлими ташкил этган «Йилнинг энг намунали бош шифокори» кўрик-танловида шифохоналарнинг раҳбарлари иштирок этишди. Илк бор уюштирилган мазкур тадбир иштирокчилари фавқулодда вазиятларда муаммони бартараф этишга оид билим ва лаёқатларини намойиш этдилар. Ҳакамлар ҳайъати эса ҳозиржавоблик ва зукколик талаблари бўйича Наманган шаҳридаги 2-бирлашган шифохонаси бош шифокори Неъматжон Сотволдиевни ғолиб деб топди.

Норин докаси

Ҳаққулободдаги «Эркин» хусусий фирмаси тиббиёт амалиёти учун жуда муҳим бўлган дока муаммосининг ечимини топди. Эндиликда фирма ишлаб чиқариш биносига ўрнатилган 27 та дастгоҳ кўмагида ана шундай маҳсулот тайёрланяпти. Тадбиркор Эргашали Абдулхолиқов Халқ банкининг туман бўлимидан олган 5,6 миллион сўм сармоя эвазига янги цех барпо этиб, ҳамқишлоқларининг мушкулини осон қилмоқда.

Қудратилла НАЖМИДДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

2002/2003 ЎҚУВ ЙИЛИДА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИДА БАКАЛАВРЛАР ТАЙЁРЛАШ БЎЙИЧА ҚАБУЛ КВОТАЛАРИ

(Давоми. Боши ўтган сонда).

Шифр	Вазирлик ва идоралар, олий таълим муассасалари ва таълим йўналишлари	2002/2003 ўқув йили қабул кўрсаткичлари		
		ЖАМИ	шу жумладан	
			грант	контракт
5340200	Менежмент (соҳалар бўйича)	65	20	45
5340300	Маркетинг (тармоқлар бўйича)	30	10	20
5340600	Молия	75	25	50
5340900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит	30	10	20
5520700	Технологик машиналар ва жиҳозлар	40	15	25
5540500	Тўқимачилик саноати маҳсулотлари технологияси	45	20	25
5620500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш, сақлаш ва уларни дастлабки қайта ишлаш технологияси	30	10	20
	29 Самарқанд давлат университети	**1735**	**700**	**1035**
5140800	Педагогика ва психология	65	20	45
5140900	Касб таълими (соҳалар бўйича)	80	35	45
5141000	Мусиқий таълим	40	15	25
5141500	Миллий истиқлол ғояси; ҳуқуқ ва маънавият асослари	25	10	15
5141600	Бошланғич таълим ва тарбиявий иш	95	35	60
5141800	Дефектология	30	10	20
5141900	Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият	100	40	60
5220100	Филология:			
5220100	ўзбек тили	95	40	55
5220100	рус тили	55	25	30
5220100	тожик тили	35	15	20
5220200	Тарих (мамлакатлар ва минтақалар бўйича)	100	40	60
5220300	Фалсафа	25	10	15
5310300	Социология	35	15	20
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)	120	40	80
5340200	Менежмент (соҳалар бўйича)	25	10	15
5380100	Юриспруденция	125	50	75
5420100	Биология	80	35	45
5440100	Физика	105	50	55
5440200	Механика	50	15	35
5440400	Кимё	60	25	35
5440500	География	60	25	35
5460100	Математика	110	50	60
5480100	Амалий математика ва информатика	50	20	30
5521700	Электроника ва микроэлектроника	45	20	25
5521900	Информатика ва ахборот технологияси	55	20	35
5620100	Агрокимё ва агротупроқшунослик	25	10	15
5850200	Экология ва табиатдан фойдаланиш	45	20	25
	30 Самарқанд давлат чет тиллар институти	**475**	**195**	**280**
5141700	Мактабгача бошланғич таълим ва чет тили	55	20	35
5220100	Филология:			
5220100	инглиз тили	245	100	145
5220100	немис тили	75	30	45
5220100	француз тили	55	25	30
5220100	корейс тили	45	20	25
	31 Самарқанд давлат архитектура-қурилиш институти	**630**	**230**	**400**
5140900	Касб таълими (қурилиш)	55	20	35
5140900	Касб таълими (санъатшунослик)	35	15	20
5210900	Дизайн	30	10	20
5340200	Менежмент (соҳалар бўйича)	60	20	40
5520600	Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришлари жиҳозлари ва уларни автоматлаштириш	35	15	20
5521100	Ер усти транспорт тизимлари	55	20	35
5540100	Геодезия, картография ва кадастр	35	15	20
5580100	Архитектура	55	20	35
5580200	Бинолар ва иншоотлар қурилиши	80	30	50
5580400	Муҳандислик коммуникациялари қурилиши	60	20	40
5580500	Қурилиш материаллари ва буюмларини ишлаб чиқариш технологияси	40	15	25
5620700	Ер тузиш ва ер кадастри	30	10	20
5850100	Атроф-муҳит муҳофазаси (тармоқлар бўйича)	30	10	20
5860100	Ҳаётий фаолият хавфсизлиги	30	10	20
	32 Самарқанд кооператив институти	**240**	**85**	**155**
5140900	Касб таълими (соҳалар бўйича)	25	5	20
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)	30	10	20
5340200	Менежмент (соҳалар бўйича)	35	15	20
5340300	Маркетинг (тармоқлар бўйича)	35	15	20
5340400	Бизнес	15	5	10
5340600	Молия	30	10	20
5340900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит	30	10	20
5541100	Озиқ-овқат технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)	40	15	25
	33 Термиз давлат университети	**1415**	**560**	**855**
5140900	Касб таълими (соҳалар бўйича)	65	30	35
5141000	Мусиқий таълим	25	10	15
5141500	Миллий истиқлол ғояси; ҳуқуқ ва маънавият асослари	25	10	15
5141600	Бошланғич таълим ва тарбиявий иш	90	40	50
5141700	Мактабгача таълим	35	15	20
5141900	Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият	60	20	40
5140900	Касб таълими (ижтимоий-иқтисодий соҳа)	45	20	25
5140900	Касб таълими (кимёвий технология ва биотехнология)	30	10	20
5140900	Касб таълими (қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини ишлаб чиқариш, дастлабки ишлов ва сақлаш технологияси, агроинженерия)	25	10	15
5220100	Филология:			
5220100	ўзбек тили	85	30	55
5220100	инглиз тили	75	35	40
5220100	немис тили	25	10	15
5220100	рус тили	25	10	15
5220200	Тарих (мамлакатлар ва минтақалар бўйича)	90	30	60
5310200	Психология	35	15	20
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)	140	50	90
5340200	Менежмент (соҳалар бўйича)	35	15	20
5340600	Молия	95	40	55
5420100	Биология	55	20	35
5440100	Физика	45	20	25
5440400	Кимё	45	20	25
5440500	География	35	15	20
5460100	Математика	60	20	40
5480100	Амалий математика ва информатика	45	20	25
5521200	Транспорт воситаларини ишлатиш ва таъмирлаш	75	25	50
5620100	Агрокимё ва агротупроқшунослик	25	10	15
5850200	Экология ва табиатдан фойдаланиш	25	10	15
	34 Фарғона давлат университети	**1350**	**511**	**839**
5140900	Касб таълими (соҳалар бўйича)	75	30	45
5141200	Чақириққача ҳарбий таълим	100	40	60
5141500	Миллий истиқлол ғояси; ҳуқуқ ва маънавият асослари	50	20	30
5141600	Бошланғич таълим ва тарбиявий иш	80	30	50
5141900	Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият	75	25	50
5220100	Филология:			
5220100	ўзбек тили	100	40	60
5220100	инглиз тили	105	45	60
5220100	немис тили	30	10	20
5220100	француз тили	30	10	20
5220100	рус тили	30	10	20
5220200	Тарих (мамлакатлар ва минтақалар бўйича)	75	25	50
5310200	Психология	45	16	29
5310300	Социология	45	15	30
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)	115	40	75
5420100	Биология	40	15	25
5440100	Физика	50	20	30
5440400	Кимё	50	20	30
5440500	География	60	25	35
5460100	Математика	50	20	30
5480100	Амалий математика ва информатика	30	10	20
5620100	Агрокимё ва агротупроқшунослик	30	10	20
5810400	Ижтимоий-маданий фаолият	45	20	25
5850200	Экология ва табиатдан фойдаланиш	40	15	25
	35 Фарғона политехника институти	**1050**	**396**	**654**
5140900	Касб таълими (бинолар ва саноат иншоотлари қурилиши, электроэнергетика)	60	25	35
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)	175	70	105
5340200	Менежмент (соҳалар бўйича)	65	25	40
5340600	Молия	40	15	25
5340900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит	30	10	20
5520200	Электр энергетикаси	65	25	40
5520600	Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришлари жиҳозлари ва уларни автоматлаштириш	55	20	35
5520700	Технологик машиналар ва жиҳозлар	45	15	30
5521300	Электр техникаси, электр механикаси ва электр технологияси	35	10	25
5521500	Асбобсозлик	90	36	54
5521700	Электроника ва микроэлектроника	65	25	40
5521900	Информатика ва ахборот технологияси	55	20	35
5522400	Кимёвий технология (ишлаб чиқариш турлари бўйича)	65	25	40
5541100	Озиқ-овқат технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)	15	5	10
5580200	Бинолар ва иншоотлар қурилиши	65	25	40
5580400	Муҳандислик коммуникациялари қурилиши	35	15	20
5620700	Ер тузиш ва ер кадастри	35	10	25
5620500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш, сақлаш ва уларни дастлабки қайта ишлаш технологияси	55	20	35
	36 Урганч давлат университети	**1350**	**535**	**815**
5140700	Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси	35	15	20
5140800	Педагогика ва психология	40	15	25
5140900	Касб таълими (соҳалар бўйича)	45	20	25
5141000	Мусиқий таълим	25	10	15
5141500	Миллий истиқлол ғояси; ҳуқуқ ва маънавият асослари	35	15	20
5141600	Бошланғич таълим ва тарбиявий иш	60	20	40
5141900	Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият	90	40	50
5140900	Касб таълими (қурилиш)	25	10	15
5140900	Касб таълими (ижтимоий-иқтисодий соҳа)	40	15	25
5211200	Амалий санъат	25	10	15
5220100	Филология:			
5220100	ўзбек тили	80	35	45
5220100	инглиз тили	80	30	50
5220100	немис тили	25	10	15
5220100	француз тили	25	10	15
5220100	рус тили	45	20	25
5220200	Тарих (мамлакатлар ва минтақалар бўйича)	60	20	40
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)	75	20	55
5420100	Биология	40	15	25
5440100	Физика	45	20	25
5440400	Кимё	45	20	25
5440500	География	35	15	20
5460100	Математика	45	20	25
5480100	Амалий математика ва информатика	35	15	20
5520700	Технологик машиналар ва жиҳозлар	25	10	15
5521200	Транспорт воситаларини ишлатиш ва таъмирлаш	35	15	20
5521900	Информатика ва ахборот технологияси	55	25	30
5522400	Кимёвий технология (ишлаб чиқариш турлари бўйича)	25	10	15
5540800	Сув хўжалиги ва мелиорация	40	10	30
5580100	Архитектура	25	10	15
5620200	Агрономия	30	10	20
5620500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш, сақлаш ва уларни дастлабки қайта ишлаш технологияси	35	15	20
5580200	Бинолар ва иншоотлар қурилиши	25	10	15
	ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ	**5870**	**2395**	**3475**
	37 Навоий давлат педагогика институти	**1140**	**480**	**660**
5140100	Математика ва информатика	135	65	70
5140200	Физика ва астрономия	60	25	35
5140300	Кимё ва экология	55	20	35
5140400	Биология ва инсон ҳаётий фаолияти муҳофазаси	35	15	20
5140500	География ва иқтисодий билим асослари	55	20	35
5140600	Тарих	55	20	35
5141000	Мусиқий таълим	45	20	25
5141100	Ўзбек тили ва адабиёти	130	60	70
5141300	Она тили ва адабиёти:			
5141300	рус тили ва адабиёти	65	25	40
5141300	қозоқ тили ва адабиёти	40	15	25
5141400	Хорижий тиллар ва адабиёти (инглиз)	120	50	70
5141500	Миллий истиқлол ғояси; ҳуқуқ ва маънавият асослари	45	15	30
5141600	Бошланғич таълим ва тарбиявий иш	160	75	85
5141700	Мактабгача таълим	25	10	15
5141900	Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият	115	45	70
	38 Нукус давлат педагогика институти	**1345**	**560**	**785**
5140100	Математика ва информатика	70	30	40
5140200	Физика ва астрономия	35	15	20
5140300	Кимё ва экология	55	25	30
5140400	Биология ва инсон ҳаётий фаолияти муҳофазаси	60	25	35
5140500	География ва иқтисодий билим асослари	65	30	35
5140600	Тарих	75	25	50
5140700	Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси	45	20	25
5140800	Педагогика ва психология	80	30	50
5140900	Касб таълими (соҳалар бўйича)	95	40	55
5141000	Мусиқий таълим	35	15	20
5141100	Ўзбек тили ва адабиёти	75	30	45
5141300	Она тили ва адабиёти:			
5141300	қорақалпоқ тили ва адабиёти	110	50	60
5141300	рус тили ва адабиёти	35	15	20
5141300	қозоқ тили ва адабиёти	35	10	25
5141400	Хорижий тиллар ва адабиёти (инглиз)	90	35	55
5141500	Миллий истиқлол ғояси; ҳуқуқ ва маънавият асослари	45	20	25
5141600	Бошланғич таълим ва тарбиявий иш	160	75	85
5141700	Мактабгача таълим	50	20	30
5141900	Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият	130	50	80
	39 Жиззах давлат педагогика институти	**1095**	**425**	**670**
5140100	Математика ва информатика	70	30	40
5140200	Физика ва астрономия	50	20	30
5140300	Кимё ва экология	50	20	30
5140400	Биология ва инсон ҳаётий фаолияти муҳофазаси	50	20	30
5140500	География ва иқтисодий билим асослари	50	20	30
5140600	Тарих	55	20	35
5140700	Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси	15	5	10
5140800	Педагогика ва психология	30	10	20
5140900	Касб таълими (соҳалар бўйича)	125	50	75
5141000	Мусиқий таълим	40	15	25
5141100	Ўзбек тили ва адабиёти	90	35	55
5141300	Она тили ва адабиёти (рус тили)	40	15	25
5141400	Хорижий тиллар ва адабиёти (инглиз)	115	40	75
5141500	Миллий истиқлол ғояси; ҳуқуқ ва маънавият асослари	40	15	25
5141600	Бошланғич таълим ва тарбиявий иш	140	60	80
5141700	Мактабгача таълим	25	5	20
5141900	Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият	110	45	65
	40 Тошкент вилояти давлат педагогика институти	**1110**	**440**	**670**
5140100	Математика ва информатика	80	35	45
5140300	Кимё ва экология	50	20	30
5140400	Биология ва инсон ҳаётий фаолияти муҳофазаси	50	20	30
5140500	География ва иқтисодий билим асослари	60	25	35
5140600	Тарих	95	40	55
5140700	Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси	30	10	20
5140800	Педагогика ва психология	40	15	25
5140900	Касб таълими (соҳалар бўйича)	70	25	45
5141000	Мусиқий таълим	40	15	25
5141100	Ўзбек тили ва адабиёти	115	50	65
5141300	Она тили ва адабиёти:			
5141300	рус тили ва адабиёти	40	15	25
5141300	қозоқ тили ва адабиёти	30	10	20
5141400	Хорижий тиллар ва адабиёти (инглиз)	100	40	60
5141500	Миллий истиқлол ғояси; ҳуқуқ ва маънавият асослари	55	20	35
5141600	Бошланғич таълим ва тарбиявий иш	130	55	75
5141700	Мактабгача таълим	30	10	20
5141900	Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият	95	35	60
	41 Қўқон давлат педагогика институти	**1180**	**490**	**690**
5140100	Математика ва информатика	95	45	50
5140200	Физика ва астрономия	35	15	20
5140300	Кимё ва экология	35	15	20
5140400	Биология ва инсон ҳаётий фаолияти муҳофазаси	35	15	20
5140500	География ва иқтисодий билим асослари	60	25	35
5140600	Тарих	110	45	65
5140800	Педагогика ва психология	85	35	50
5140900	Касб таълими (соҳалар бўйича)	115	50	65
5141000	Мусиқий таълим	30	10	20
5141100	Ўзбек тили ва адабиёти	115	45	70
5141300	Она тили ва адабиёти (рус тили)	45	20	25
5141400	Хорижий тиллар ва адабиёти (инглиз)	105	45	60
5141500	Миллий истиқлол ғояси; ҳуқуқ ва маънавият асослари	40	15	25
5141600	Бошланғич таълим ва тарбиявий иш	100	40	60
5141700	Мактабгача таълим	60	25	35
5141900	Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият	115	45	70
	СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ	**3390**	**1400**	**1990**
	42 1- Тошкент тиббиёт институти	**685**	**285**	**400**
	Тошкент ш.:	**515**	**215**	**300**
5140900	Касб таълими (тиббий-педагогик иш)	105	45	60
5720100	Даволаш иши	205	85	120
5720400	Стоматология	145	60	85
5720600	Олий ҳамширалик иши	60	25	35
	Урганч филиали:	**170**	**70**	**100**
5720100	Даволаш иши	85	35	50
5720200	Педиатрия иши	85	35	50
	43 2- Тошкент тиббиёт институти	**575**	**240**	**335**
	Тошкент ш.:	**490**	**205**	**285**
5140900	Касб таълими (тиббий-педагогик иш)	120	50	70
5720100	Даволаш иши	150	60	90
5720300	Тиббий-профилактика иши (санитария-гигиена, эпидемиология)	160	70	90
5720600	Олий ҳамширалик иши	60	25	35
	Фарғона филиали	**85**	**35**	**50**
5720300	Тиббий-профилактика иши (санитария-гигиена, эпидемиология)	85	35	50
	44 Тошкент тиббиёт педиатрия институти	**730**	**303**	**427**
	Тошкент ш.:	**540**	**223**	**317**
5140900	Касб таълими (тиббий-педагогик иш)	95	40	55
5720200	Педиатрия иши	400	163	237
5720600	Олий ҳамширалик иши	45	20	25
	Нукус филиали:	**190**	**80**	**110**
5720100	Даволаш иши	85	35	50
5720200	Педиатрия иши	105	45	60
	45 Тошкент фармацевтика институти	**215**	**85**	**130**
5140900	Касб таълими (фармация-педагогик иш)	15	4	11
5620200	Агрономия	25	9	16
5720500	Фармация	140	57	83
5522900	Биотехнология	35	15	20
	46 Андижон тиббиёт институти	**455**	**188**	**267**
5140900	Касб таълими (тиббий-педагогик иш)	20	10	10
5720100	Даволаш иши	160	65	95
5720200	Педиатрия иши	240	100	140
5720600	Олий ҳамширалик иши	35	13	22
	47 Бухоро тиббиёт институти	**315**	**129**	**186**
5140900	Касб таълими (тиббий педагогик иш)	25	10	15
5720100	Даволаш иши	165	75	90
5720400	Стоматология	95	35	60
5720600	Олий ҳамширалик иши	30	9	21
	48 Самарқанд тиббиёт институти	**415**	**170**	**245**
5140900	Касб таълими (тиббий-педагогик иш)	25	10	15
5720100	Даволаш иши	140	55	85
5720200	Педиатрия иши	220	90	130
5720600	Олий ҳамширалик иши	30	15	15
	МАДАНИЯТ ИШЛАРИ ВАЗИРЛИГИ	**965**	**376**	**589**
	49 Тошкент давлат маданият институти	**335**	**125**	**210**
5140900	Касб таълими (соҳалар бўйича)	60	25	35
5320200	Кутубхонашунослик ва ахборот тизимлари	85	35	50
5810400	Ижтимоий-маданий фаолият	75	25	50
5810500	Халқ ижодиёти	115	40	75
	50 Ўзбекистон давлат консерваторияси	**365**	**150**	**215**
5141000	Мусиқий таълим	30	11	19
5210100	Бастакорлик санъати	15	5	10
5210200	Санъатшунослик	15	5	10
5210500	Дирижёрлик	25	10	15
5210600	Вокал санъати	50	20	30
5210700	Чолғу ижрочилиги (чолғу турлари бўйича)	205	89	116
5211400	Техноген санъати (турлари бўйича)	25	10	15
	51 Тошкент давлат санъат институти	**215**	**81**	**134**
5210200	Санъатшунослик	40	15	25
5210300	Актёрлик санъати	105	42	63
5210400	Режиссёрлик	45	16	29
5211400	Техноген санъати (турлари бўйича)	25	8	17
	52 Миллий рақс ва хореография олий мактаби	**50**	**20**	**30**
5211300	Хореография санъати	50	20	30
	БАДИИЙ АКАДЕМИЯ	**275**	**115**	**160**
	53 Миллий рассомчилик ва дизайн институти	**275**	**115**	**160**
5140900	Касб таълими (санъат ва маданият)	35	16	19
5210200	Санъатшунослик	35	16	19
5210800	Рангтасвир	60	26	34
5210900	Дизайн	60	25	35
5211000	Графика	30	10	20
5211100	Ҳайкалтарошлик (турлари бўйича)	15	6	9
5211200	Амалий санъат	40	16	24
	ДАВЛАТ ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ВА СПОРТ ҚЎМИТАСИ	**545**	**210**	**335**
	54 Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти	**545**	**210**	**335**
5810200	Спорт (спорт турлари бўйича)	545	210	335
	ЎЗБЕКИСТОН АЛОҚА ВА АХБОРОТЛАШТИРИШ АГЕНТЛИГИ	**850**	**341**	**509**
	55 Тошкент ахборот технологиялари университети	**850**	**341**	**509**
5140900	Касб таълими (телекоммуникациялар)	55	25	30
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)	65	25	40
5340200	Менежмент (соҳалар бўйича)	75	25	50
5521900	Информатика ва ахборот технологияси	85	40	45
5522000	Радиотехника	70	30	40
5522100	Телевидение, радиоалоқа ва телерадиоэшиттириш	150	60	90
5522200	Телекоммуникациялар	280	106	174
5840200	Почта хизмати	70	30	40
	АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ	**520**	**189**	**331**
	56 Тошкент давлат юридик институти	**520**	**189**	**331**
5380100	Юриспруденция	520	189	331
	«ЎЗБЕКИСТОН ТЕМИР ЙЎЛЛАРИ» КОМПАНИЯСИ	**610**	**215**	**395**
	57 Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти	**610**	**215**	**395**
5140900	Касб таълими (соҳалар бўйича)	35	10	25
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)	30	10	20
5340200	Менежмент (соҳалар бўйича)	30	10	20
5340900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит	50	15	35
5520200	Электр энергетикаси	60	20	40
5521100	Ер усти транспорт тизимлари	80	30	50
5521200	Транспорт воситаларини ишлатиш ва таъмирлаш	85	35	50
5521300	Электр техникаси, электр механикаси ва электр технологияси	15	5	10
5521800	Автоматлаштириш ва бошқарув	45	15	30
5522200	Телекоммуникациялар	45	15	30
5580200	Бинолар ва иншоотлар қурилиши	60	25	35
5580400	Муҳандислик коммуникациялари қурилиши	45	15	30
5580600	Транспорт иншоотларидан фойдаланиш	30	10	20
	«ҚИЗИЛҚУМНОДИРМЕТАЛЛОЛТИН» КОНЦЕРНИ	**560**	**200**	**360**
	58 Навоий давлат кончилик институти	**560**	**200**	**360**
	Навоий ш.:	**430**	**165**	**265**
5140900	Касб таълими (менежмент)	25	10	15
5140900	Касб таълими (кончилик)	25	10	15
5340200	Менежмент (соҳалар бўйича)	45	15	30
5520200	Электр энергетикаси	45	15	30
5520400	Металлургия	60	25	35
5520600	Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришлари жиҳозлари ва уларни автоматлаштириш	45	20	25
5521400	Кончилик электр механикаси	35	15	20
5521800	Автоматлаштириш ва бошқарув	35	15	20
5522400	Кимёвий технология (ишлаб чиқариш турлари бўйича)	45	15	30
5540200	Кончилик иши	70	25	45
	Зарафшон ш.:	**130**	**35**	**95**
5520400	Металлургия	55	15	40
5540200	Кончилик иши	75	20	55
	ҚИШЛОҚ ВА СУВ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ	**3670**	**1386**	**2284**
	59 Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалиги механизацияси инженерлари институти	**1050**	**394**	**656**
5140900	Касб таълими:			
5140900	Агромуҳандислик	45	20	25
5140900	Қишлоқ ва сув хўжалиги энергетикаси	20	5	15
5140900	Ер тузиш ва ер кадастри	20	5	15
5140900	Сув хўжалиги ва мелиорация	20	5	15
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)	60	20	40
5340200	Менежмент (соҳалар бўйича)	90	35	55
5340300	Маркетинг (тармоқлар бўйича)	25	10	15
5340900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит	25	10	15
5520200	Электр энергетикаси	35	15	20
5520300	Гидроэнергетика	25	10	15
5522800	Энергияни тежовчи электротехника тизимлари ва комплекслари	20	5	15
5540100	Геодезия, картография ва кадастр	55	25	30
5540700	Агроинженерия	160	60	100
5540800	Сув хўжалиги ва мелиорация	145	50	95
5540900	Сув хўжалиги ва мелиорация ишларини механизациялаш	45	19	26
5541000	Фермер хўжалигини ташкил этиш ва унга сервис хизмати кўрсатиш	50	20	30
5580400	Муҳандислик коммуникациялари қурилиши	50	20	30
5620700	Ер тузиш ва ер кадастри	70	30	40
5850100	Атроф -муҳит муҳофазаси (тармоқлар бўйича)	30	10	20
5850200	Экология ва табиатдан фойдаланиш	30	10	20
5860100	Ҳаётий фаолият хавфсизлиги	30	10	20
	60 Тошкент давлат аграр университети	**1145**	**435**	**710**
5140900	Касб таълими (агрономия)	120	50	70
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)	120	40	80
5340900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит	130	50	80
5620100	Агрокимё ва агротупроқшунослик	95	35	60
5620200	Агрономия	340	140	200
5620300	Ўсимликлар ҳимояси	95	40	55
5620400	Қишлоқ хўжалиги экинлари уруғчилиги ва селекцияси	40	15	25
5620500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш, сақлаш ва уларни дастлабки қайта ишлаш технологияси	55	20	35
5620600	Зоотехния	95	30	65
5620800	Ўрмончилик	55	15	40
	61 Андижон қишлоқ хўжалиги институти	**555**	**205**	**350**
5140900	Касб таълими (агромуҳандислик)	35	15	20
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)	65	20	45
5340900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит	30	10	20
5540700	Агроинженерия	155	60	95
5540800	Сув хўжалиги ва мелиорация	35	10	25
5541000	Фермер хўжалигини ташкил этиш ва унга сервис хизмати кўрсатиш	25	10	15
5620200	Агрономия	105	40	65
5620300	Ўсимликлар ҳимояси	40	15	25
5620500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш, сақлаш ва уларни дастлабки қайта ишлаш технологияси	25	10	15
5620600	Зоотехния	40	15	25
	62 Самарқанд қишлоқ хўжалиги институти	**920**	**352**	**568**
5140900	Касб таълими:			
5140900	агрономия	50	20	30
5140900	зоотехния	35	15	20
5140900	ветеринария	35	15	20
5340100	Иқтисодиёт (тармоқлар бўйича)	90	30	60
5340900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит	40	15	25
5540700	Агроинженерия	95	30	65
5620100	Агрокимё ва агротупроқшунослик	35	15	20
5620200	Агрономия	135	55	80
5620400	Қишлоқ хўжалиги экинлари уруғчилиги ва селекцияси	55	25	30
5620500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш, сақлаш ва уларни дастлабки қайта ишлаш технологияси	55	20	35
5620600	Зоотехния	135	47	88
5640100	Ветеринария	160	65	95

Давоми бор.

5035

Ҳовлидаги гурунг

Мен тепаман, сен тепасан(ми?)

Биздан сабоқ олганлар жаҳон чемпионатида совриндор бўлишди.
«Дарс» олиш навбати ўзимизга келмадимикан?!
Валерий Газзаевнинг нима деганини эшитдингизми?
Равшан Ҳайдаров Сальковнинг хатосини такрорламайдими?

— Кўчада тўп тепиб юргунча, дарсингни қилсанг бўлмайдими? — кенжатойига танбеҳ берган бўлди Тўхтасин ака.

— Қўяверинг, ахир шунақа боладан чиқади-да яхши футболчи, — деди оғзига бир чўқим нос ташлар экан Маъмур ака.

— Келинг, қўшни, шу сизнинг нос отишингизга борман-да, жуда мароминн келтирасиз.

— Эй-й, ҳозир носни қўя туринг. Шу кунларда тушимга футбол кириб чиқаяпти. Сиз бўлса бўлажак футболчини уришаяпсиз.

— Мен унинг футболчи бўлишига қарши эмасман. Лекин 8:0 га ютқазиб келгандан кўра, агрономликка ўқиса, дейман.

— Яна кечаги гапни гапирасиз-а, Тўхтасин. Ҳозир уни ўйлаб ўтирадиган пайт эмас. Аксинча, эртанинг ғамини ейиш керак. Мана, Кореяни қаранг, жаҳон чемпионатининг ярим финалигача етиб борди. Италия ва Испанияни мағлуб қилди. Осиё ўйинларида бизга ютқазган жамоа қандай қилиб шунга эришди, деб ўйламайсизми ахир?!

— Тренери зўр-да, уларнинг. Аслида Голландиядан чақирилган бош мураббийнинг ғалабаси бўлди бу!

— Гапингизда жон бордир балки, лекин ҳамма нарса тренерга боғлиқ бўлганда, Ўзбекистон терма жамоаси ҳам жаҳон чемпионатида қатнашган бўлар эди. Бразилиядан, Россиядан чақирдик-ку биз ҳам. Хўш, натижа қани?

— Нима қилиш керак, дейсиз бўлмаса?

— Сабоқ олишни ўрганиш керак.

— Қанақа сабоқ?

— 1994 йили Корея биздан сабоқ олганди, билсангиз. Мустақилликка чиққанига эндигина уч йил бўлган мамлакатдан мағлубият аламини тотиш уларнинг ғурурини қитиқлаганига ҳеч ҳам шубҳа қилмайман. Энди ана шу Кореядан сабоқ олиш навбати бизга келди.

— Қисқа фурсат ичида қандай қилиб шу даражага эришганини билиш лозим, демоқчисиз, шундайми?

— Албатта-да. Ёки мана, Туркия, Сенегални олинг. Тўпни тепиш билан ТЕПИШнинг фарқини ўрганибди улар.

— Тўғрику-я, лекин барибир четдан яхши мураббий чақирмасак бўлмайдиёв?

— Яна четдан чақирайлик, дейсиз-а. Унинг кўнглига Ватан туйғусини киртиб бўлмайди ахир. Шартнома тузиб, "бизнес" қилиш учун келади улар. Куни кеча Россия терма жамоасининг бош мураббийи этиб тайинланган Валерий Газзаевнинг гапини эшитмадингизми?

— Хўш-хўш...

— Четдан мураббий чақириш ўзимизни ўзимиз ерга уриш билан баробар. Россия футболида иқтидорли тренерлар кўп. Ана шуларнинг кучига ишониб ҳаракат қилишимиз керак, деди у. Ва тўғри айтди. Бизда ҳам худди шундай бўлиши керак. Болгариядан футболчи, Югославиядан тренер олиб келгунча ўзимизнинг ёшларни тўп тепишга ўргатиш зарур. Айтинг-айтинг, Сальковнинг ана шу хатосини Ҳайдаров такрорламасин-да. Ахир яқинда Пусан шаҳрида Осиё ўйинлари бошланади.

— Сенегалликлар ТЕПИШни ўрганибди, дедингиз. Бизникилар орасида ҳам шундайлар бор. Фақат сен тепасанми, мен тепаманми, деб бир-бирига ишониб қолишади, назаримда.

— Эй, шу орқамда ЎЗБЕКИСТОН турибди, деб шердай ташланиш етишмаяпти уларда.

— Қўшни, келинг, яхшиси, футболимиз ривожи учун бош қотираётганларга омад тилаб, бир дуо қилсак: илоҳим, Хиросимадаги ғалабани Пусанда такрорлаш насиб этсин!

— Агар шу кунларга етказса, бир қўй сўйиб, элга ош бермасам, отимни бошқа қўяман.

Қўшнилар гурунгини «Халқ сўзи» мухбири Озод БЕК ёзиб олди.

Мозийдан садолар

Беруний ва Гомер

Халқимизнинг чинакам миллий ифтихори, қомусий билим соҳиби Беруний математика, астрономия, геология, геодезия, картография, минералогия, табобатга доир кўплаб асарлар яратган. Бугина эмас, у Ғазнавийлар даври «Маликуш шуароси» Унсурийнинг «Хингбут ва Сурхбут», «Шодбаҳр ва Айнулҳаёт» достонларини Султон Маҳмуд Ғазнавий илтимосига кўра, араб тилига маснавийда таржима қилган; Шарқ халқларининг тарихи, илм-фани, адабиёти ҳамда маданиятига доир бир неча рисола битган. Ана шундай камёб китобларидан бири «Ҳиндистон» асаридир.

«Ҳиндистон» қадимги ҳинд маданияти, илм-фанини ўрганишда бебаҳо манбадир. Унда олим, бир томондан, 13 йиллик Ҳиндистон сафари давомида ўлканинг турли вилоятларида эшитган, ёзиб олган ва бевосита ўзи кузатган далилларига асосланган бўлса, иккинчи томондан эса, юзлаб ҳинд муаллифларининг асарларига, халқ оғзаки ижоди неъматларига суянган. Жумладан, Беруний асарни ёзишда ҳиндларнинг ўзигача яратилган ўнлаб энг кўҳна китоблари ҳамда тақвимларидан истифода этган. Айни пайтда буюк даҳо соҳиби ўзининг илмий мушоҳадаларини қиёсий типологик йўсинда олиб бориш, ифодалаш мақсадида Жолинус, Буқрот, Афлотун асарларидан файз топиш билан бирга, Юнонистонда ҳикмат илмини тарқатган, етти «ҳикмат устунлари» — афиналик Салон, приенлик Биас, коринфлик Periандер, милетлик Солис, Хилон Покадемон, Питакус Лесбос, Клеобулис Линдосларнинг меросларига ҳам кўп мурожаат этган. Бундан ташқари, китобнинг турли бобларида Эвклиднинг «Элементлар», Птоломейнинг «Алмагеста», Афлотуннинг «Тимовус», Суқротнинг «Федон», Аратоснинг «Зоҳирот», Жолинуснинг «Нафс хулқи», «Бурҳон» сингари китоблари ҳар хил муносабатлар билан эслатилади. Шундай қилиб, олим юнон, араб ва ҳинд тилидаги юзлаб манбаларга таянган ҳолда ёзилган 80 бобдан иборат мазкур китобда қадимги ҳиндларнинг урф-одати, тарихи, диний эътиқодлари, илоҳлар ҳақидаги тушунчалари, халқ оғзаки ижоди, ҳинд тили грамматикаси, шеърияти, ёзма ёдгорликлари ҳақида аниқ маълумотлар беради, теран илмий хулосаларга келади. Шу билан бирга, Беруний ҳиндларнинг ер, осмон, сайёралар, самовий ёритгичлар, ой манзиллари ҳақидаги тушунчаларини ишончли далиллар асосида кенг шарҳлайди. «Ҳиндистон»нинг бир неча боби Ой ва Қуёш тутилиши, океан сувларининг кўтарилиб пасайиши, оламнинг пайдо бўлиши, вақт бирликлари, ой, кун, бир кеча-кундузнинг бўлиниши, йил фаслларининг аталиш масалалари таҳлилига; охирги боблари эса ҳинд халқининг қадимги байрамлари, удум, ирим, маросимлари, зиёратгоҳ жойлари Тангрига қурбонлик қилиш низомлари; оила ва никоҳ, садақа бериш тартиби, мерос тақсимоти мезонлари баёнларига бағишланган. Машҳур арабшунос, Ибн Сино ижодининг толмас тадқиқотчиси, филология фанлари доктори, марҳум Абдусодиқ Ирисов «Ҳиндистон»нинг ўзбекча нашри сўз бошисида «Беруний ҳинд фани ва фалсафаси, тарихи ва урф-одатларини чуқур ўрганар экан, уларни юнон фалсафаси ва мифологияси билан солиштиради. У Ҳиндистонни ўрганиш учун қадимги санскритни фойдаланган бўлса, икки халқ орасидаги қарашларнинг яқинлигини яна ҳам чуқурроқ билиш учун ўзига керакли юнон манбаларини ўрганади», деб ёзади. (Абу Райҳон Беруний, Танланган асарлар, II жилд, «Ҳиндистон», «Фан» нашриёти, 1965, 19-бет).

Берунийнинг ана шу «юнон манбалардан фойдаланганлиги» ўтган асрнинг 70-йилларигача олимлар орасида баҳсталаб бўлиб келди. «Сайдана»нинг турли тилларга таржима қилиниши, олимнинг юнон ва араб тилларидан антик дунё файласуфларининг бир қанча асарларини кўҳна ҳинд тили — санскритга ўгирилганлигининг аниқланиши унинг грек тилини «билганми ёки билмаганми» деган тортишувларга нуқта қўйди. Зероки, «Сайдана»нинг муқаддимасида Беруний «Биз турадиган ҳовли яқинига бир юнон кўчиб келган эди. Мен ҳар хил донлар, уруғлар, мевалар ҳамда ўсимликларни олиб бориб, унга кўрсатиб, бу нарсалар унинг тилида қандай аталишини сўраб, ёзиб олиб юрган эдим», деб махсус таъкидлаган. Шу билан бир қаторда «Ҳиндистон»нинг бир неча бобида олим «Бу ҳақда Гомер шундай деган», «буни шоир Гомер бундай изоҳлаган», «Гомерга ўхшаган бир шоир мана бундай деган» каби сўзларни ёзиб қолдирган. Агар биз барча арабшуносларнинг XIV асрга қадар Гомернинг бирон-бир ҳикмати ҳам араб тилига таржима қилинмаган эди, деган қатъий хулосаларини инобатга олсак, Берунийнинг «Илиада» ва «Одиссея»нинг асл матни билан таниш бўлганлиги ойдинлашади. Асар матнидаги баъзи қайд ва ишоралар алломанинг қадимги юнон адабиётидан бирмунча хабардор эканлигидан шаҳодат беради. Буни «Ҳиндистон»нинг айрим бобларида одий халқнинг у ёки бу тушунчани изоҳлаш хусусидаги мушоҳадаларида Гомерга қайта-қайта мурожаат қилганида кўриш мумкин. Жумладан, у «Ҳиндларнинг ақлий ва ҳиссий мавжуд нарсалар ҳақидаги тушунчалари» бобида беш ҳиссий унсурнинг иккинчиси «Шамол-спарша», яъни тегиб билинадиган унсур ҳақида гапириб, «Товушни осмонга нисбат беришларидан мақсадлари нима эканлигини билмайман. Бу гумонимча, юнон шоири Гомернинг «Турли куйлар эгаси бўлган етти зот бир-бирларига чиройли товуш билан гапириб, жавоб берадилар» деганига ўхшайди», деб ёзади. «Махлуқотнинг жинс ва исмлари» бобида эса, «Гомер қор бўлаклари Звездан ажратилгандай дейди» деб қайд этса, «Ер ва омон шакллари» бобида «Шоир Гомер сен пок осмонни худолар учун абадий турар жой қилдинг. Уни шамоллар қўзғата олмайди, ёмғирлар ивита олмайди, қорлар йўқ қилолмайди. Балки бунда ҳаво кўм-кўк очиқ бўлиб, уни бекитадиган булут йўқ, дейди, деб алоҳида уқтираркан, ҳиндларнинг Само хоссаси ҳақидаги файласуфона фикрлари билан оқсоч Эллада санъаткорининг илоҳий тасаввурларида қандайдир бир муштараклик кўради. Немис олими, «Сайдана»нинг таржимони М. Мейерхоф «Беруний санскрит, грек, яҳудий, сурёний(сирия) тилларидаги манбаларни бемалол ўқиб, фойдалана олган» деганда ана шу далилга ҳам асосланган.

Хулоса қилиб айтганда, Абу Райҳон Беруний «Ҳиндистон» асарини ёзишда қадимги ҳинд, араб ҳамда юнон олимларининг юздан ортиқ илмий асарларидан, тақвим ўлчагичларидан, оғзаки тафаккур неъматларидан фойдаланган. Ана шу жараёнда бошқа бадиият дурдоналари билан бирга, олим Гомер меросига ҳам мурожаат этган. Беруний зикр этган мисолларнинг Гомер қўшиқлари билан қиёсий-типологик таҳлили эса, арабшунос олимларнинг, келажак тарихчиларининг вазифасидир.

Ҳамиджон ҲОМИДИЙ.

Уста Мамасоли

Мамасоли Холбековни нафақат Қувада, балки бутун водийда яхши билишади. Айниқса, созандаю санъат ихлосмандлари ўртасида унинг довруғи баланд. Негаки, у ясаган чолғу асбоблари ўзига хослиги, пишиқ-пухталиги, чидамлилиги билан ажралиб туради.

Бундан йигирма йил муқаддам уста Муҳаммадназир Юнусовга шогирд тушган Мамасолининг ўзи бугун устоз. Бу йиллар уни ўз касбининг беназир устасига айлантирди. Унинг қўлида яралаётган халқ чолғу асбоблари нафислиги ва чиройлилиги билан эътиборлидир.

— Ҳунарли хор бўлмас, деганлари балки шудир, — дейди уста ўзи ва шогирдлари ясаган халқ чолғу асбобларига боқиб.

СУРАТДА: уста Мамасоли Холбеков иш устида.

М. ҚОДИРОВ (ЎзА) олган сурат.

QUICK STOP
GROUP OF COS.

НАМБУМ

«QUICK STOP PAPER MILL»
«НАМБУМ» ЛТД .ҚК

Ўрамли, кенглиги 84 см. ва 42 см. бўлган юқори сифатли ксерокс ва офсет қоғози ишлаб чиқаради ва сотади.
Ҳар бир боғламда 500 варақдан бўлган А-3, А-4 ўлчамли, зичлиги 80 гр./м² қоғозлар:
А-3 — 8400 сўм, А-4 — 4200 сўм.
Шунингдек, ўқувчилар дафтарларини ишлаб чиқаради ва 1 донасини 45 сўмдан сотади.
Маҳсулотларимизни харид қилинг, Ўзбекистон ишлаб чиқарувчисини қўллаб-қувватланг!

Манзиллар:
Наманган шаҳри, «Қурувчилар» кўчаси, 50-уй.
Телефон: (369 22) 2-14-83, факс: (369 22) 2-69-35.
Тошкент шаҳри, Маҳатма Ганди кўчаси, 44-уй.
Телефон: 132-02-22, факс: 136-30-37.
Омбор манзили:
Тошкент шаҳри, «Проектная» кўчаси, 44-уй.
Телефон: 79-74-04, факс: 79-79-91.
5982/1362

Қилмиш-қидирмиш

Жазосини олди

Самарқанд туманидаги Доштоқ қишлоғида яшовчи 1969 йилда туғилган, 4 нафар фарзанднинг отаси Акмал Атоевнинг фикри-хаёли бирон-бир жойда ишламасдан, мўмай пул топиш билан банд эди. Акмал ўйлай-ўйлай назорат қилинмайдиган даромад олиш мақсадида қонунга хилоф равишда, қўлбола усулда спиртли ичимликлар тайёрлаб сотиш билан шуғуллана бошлади.А.Атоевнинг хурсандлигидан боши айланаётган кезлар эди. Ортидан Самарқанд тумани прокуратураси ҳузуридаги солиққа оид жиноятларга қарши курашиш бўлими ходимлари тушади ва кунларнинг бирида фуқаро Ҳазратов Жаҳонгирга сиғими 0,5 ҳажмли 170 шиша «Зарафшон» ва «Самарқанд» ёрлиқлари билан елимланган қўлбола ароқларни 96900 сўмга сотаётган вақтида бўлим ходимлари томонидан ушланди.

Унинг уйи кўздан кечирилиб, қўлбола усулда сотувга тайёрлаб қўйилган 1090 шиша «Самарқанд» ароғи, 200 литр спирт, 510 дона (АА 0546984) бир хил рақамли акциз маркаси, 800 донадан ортиқ ароқ қопқоқлари ҳамда махсус мосламалар далилий ашё сифатида олинди.

А.Атоев қилинган ҳар бир ноқонуний ҳаракат учун жазонинг муқаррарлигини тушунди, аммо кеч бўлган эди. Унинг фаолиятига қонуний баҳо берилди, суд озодликдан маҳрум этишга ҳукм чиқарди.

Азамат ЭРГАШЕВ,
Рустам СУЛТОНОВ,
Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Солиққа оид жиноятларга қарши курашиш департаменти масъул ходимлари.

«Қадр қилсанг — қадр топасан!»

Ўзбек Миллий Академик театрида ушбу театр, "Ўзбектеатр" ижодий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, Р. Қориев номидаги республика актёрлар уйи ҳамкорлигида Қарияларни қадрлаш йилига бағишлаб "Қадр қилсанг — қадр топасан!" мавзуида бадиий мусиқали кеча бўлиб ўтди.

Унда Турғун Азизов, Тўйчи Орипов, Қундуз Миркаримова, Тўти Юсупова каби фидойи санъаткорларнинг ҳаёти ва ижодига назар ташланди. Тадбирда "Ўзбекистон" ашула ва рақс ансамбли, республика Актёрлар уйи қошидаги "Заррин япроқлар" театр студияси ҳамда бошқа ижодий жамоалар иштирокида концерт намойиш этилди.

Насиба АБДУРАҲМОНОВА.

«ХАЛҚ СЎЗИ»
«НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Аббосхон
УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34; 133-78-92
Иқтисодиёт — 136-36-65; 132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва халқ таълими — 132-12-08;
Янгиликлар ва халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00001-рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г — 677, 28078 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ.
Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2.

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ҳамда операторлар Ж. ТОҒАЕВ ва З. БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — Ю. ҲАМИДОВ.
Навбатчи муҳаррир — И. ЎТБОСАРОВ.
Навбатчи — Ф. САНАЕВ.
Мусаҳҳиҳ — О. АБДУАЗИМОВ.

• МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
[t] — тижорат материали.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00.
Топширилди — 21.45.
1 2 3 4 5 6

Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети

2002/2003 ўқув йили учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича магистратурага қабул эълон қилади:

5А 220501 ХАЛҚАРО МУНОСАБАТЛАР;
5А 341102 ЖАҲОН ИҚТИСОДИЁТИ ВА ГЕОСИЁСАТ;
5А 341101 ХАЛҚАРО ИҚТИСОДИЙ МУНОСАБАТЛАР;
5А 380110 ХАЛҚАРО ҲУҚУҚ.

Ҳужжатлар жорий йилнинг 1 июлидан 30 июлигача (шу куни ҳам) қабул қилинади.

Манзил: Тошкент шаҳри, Шайхонтоҳур тумани, Зулфияхоним кўчаси, 242-уй, Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети қошидаги Шайхонтоҳур академик лицейи.

САВОЛ БИЗДАН...

Тай бокс бўйича икки марта жаҳон чемпиони бўлган ҳамюртимиз ким?

136-35-60

Кечаги сонда берилган саволнинг жавоби:

Узунлиги 270 километрдан иборат Катта Фарғона канали 1940 йилда қурилган.

«ХАЛҚ СЎЗИ»га эълонлар с 9.00 дан 18.00 гача қабул қилинади.
Тел. факс: 136-09-25, 132-10-63
256 хона

Ташкилот ва корхоналар диққатига!

ФАРҒОНА ВИЛОЯТ ФИЛИАЛИ

Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси пудрат савдоларини ташкил этиш (тендер) бўйича республика бошқармаси

қуйидаги иншоотга танлов савдолари (тендер) ўтказилишини эълон қилади.

Иншоот номи: Фарғона туманидаги «Файзиобод» насос станциясини қайта таъмирлаш (II-навбат).

Қурилиш ишларини якунлаш муддати — 2003 йилнинг IV чораги.
Буюртмачи: Фарғона вилояти жамоа хўжаликлараро кенгаши.
Манзили: Фарғона шаҳри, Ал-Фарғоний кўчаси, 92-уй.
Телефон: 24-38-53, факс: 24-82-77.

Қурилиш ишлари давлат инвестиция маблағлари ҳисобидан молиялаштирилади. Ташкилот ва корхоналар қуйидаги шартларга мос келишлари керак: етарли касбий ва техникавий малакага, молиявий имкониятлар ва материаллар захирасига, ишчи кучи ресурсларига, шартнома тузишга лаёқатли юридик ҳуқуққа эга тажрибали ва ишончли бўлишлари шарт.

Савдога қатнашиш ва тендер ҳужжатларига эга бўлиш учун сўровнома билан савдо ташкилотчиси — пудрат савдоларини ташкил этиш (тендерлар) бўйича республика бошқармасининг Фарғона вилоят филиалига қуйидаги манзил бўйича:

Фарғона шаҳри, А.Навоий кўчаси, 29-«А» уй (Фарғона вилояти архитектура ва қурилиш бош бошқармаси биноси) мурожаат қилиш мумкин. Телефон/факс: 26-43-19.

Таклифлар (оферталар) савдо ташкилотчиси томонидан юқоридаги манзилда қабул қилинади.
Оферталарни очиш куни ва вақтигача савдо ташкилотчиси томонидан оферталар қабул қилинади.

Таклифлар очилиши эълон матбуотда чоп этилган кундан бошлаб ўттиз (30) кундан кейин қуйидаги манзилда ўтказилади: Фарғона шаҳри, А.Навоий кўчаси, 29-«А»-уй (Фарғона вилоят архитектура ва қурилиш бош бошқармаси биноси).

«Ўзбекистон темир йўллари» ДАТКнинг «Ўзтемирйўлконтейнер» темир йўл контейнерларини ташиш шўъба корхонаси «Ўзтемирйўлконтейнер» очиқ акциядорлик жамияти шаклида қайта ташкил этилишини маълум қилади.

ЗАВОДНИНГ РАСМИЙ ДИСТРИБЬЮТЕРИ ТОШКЕНТДАГИ ОМБОРДАН

БЕНЗИН ҚУЙИШ КОЛОНКАЛАРИ
(НАРА 4216, 2816)
ва ЭҲТИЁТ ҚИСМЛАРНИ таклиф этади.

НАРА ТМ

Завод мутахассислари томонидан ўрнатиб ва созлаб берилади.

Тўлов шакли турлича.

Завод кафолати берилади.

Телефонлар: 144-28-44, 144-28-04, факс: 144-28-28

«Ўзбектуризм» миллий компанияси жамоаси бош мутахассис Султонқул Ғаниевга укаси
Акромжон ҒАНИЕВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ўзбекқоғозсаноат» уюшмаси раҳбарияти ва жамоаси кадрлар бўйича бош мутахассис Матлуба Каримовага отаси
ЁҚУБЖОН аканинг
вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Тошкент архитектура-қурилиш институти ректорати ва жамоат ташкилотлари «Иқтисодиёт ва менежмент» кафедраси катта ўқитувчиси
Шуҳрат ЗОКИРОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Алишер Навоий номидаги Тил ва адабиёт институти жамоаси адабий алоқалар ва таржима назарияси бўлимининг катта илмий ходими, филология фанлари номзоди Карим Мустановга укаси
Ашурбой МУСТАНОВнинг
вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

«Ўзгўштсутсаноат» давлат — акционерлик уюшмаси жамоаси ва раҳбарияти «Бухорочорвамаҳсулот» МЧЖ раисининг биринчи ўринбосари Тельман Бақоевга рафиқаси
Шарофат БАҚОЕВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.